

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólát sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Szombat, augusztus 9.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérek: Jókai — Kossuthról.
A miniszter és a felekezeti iskolák.
Támadás Kossuth ellen.
Cutean János nyilatkozik.
Az anarchista-pár.
A körmeneti eset.
Halálra ítélt szabó.
Házasságtöréssel védett leír.
Összeesküvés egy kaszárnyában.
Botrány egy ország körül.
Jókai Mór nyilatkozata.
Aradmegye és az erekljemzeum.
Titokzatos gyilkosság.
Tárca: A levél. Írta: Prém József.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Írta: Hardy I. D.

Jókai — Kossuthról.

Arad, augusztus 8.

... Majd annak idején írni fogok Kossuthról, úgy, hogy mindenki helyesléssel fog rá gondolni: fent is, alant is: a dicsőséges szent koronától az aratók áldott buzakalász koszorújáig. Mert csupa igazság és érzés lesz benne...

Ünnepre készül Magyarország; a századik évfordulóját ünnepli annak, hogy föltűnt a nap, amely kilencven esztendeig ragyogott Magyarország fölött. Ez a nap: Kossuth Lajos. Akik ennek a napnak áldó sugarában melegedtek, akik a gyümölcsöket élvezik annak a fának, amelyet ez a nap keltett életre a földből, a szabadság fájának, édes mindannyian egyesülünk a hazafiság közös vallásában és áhitattal készülünk a nagy, szívet emelő ünnepre.

És mégis akadnak, akiknek lelkesedése megáll egy hideg, rejtett gondolatnál. Ez a gondolat két érzésnek az összetalálkozása. Mind a kettő a hazafiság forrásából ered. Az egyik szeretetet parancsol minden iránt, ami a magyar névvel van egybenőve. A másikat szintén hazafiságunk parancsolja a személy iránt, aki a magyar nemzet legdrágább erekljéjét, szent kincsét, legnagyobb hatalmi jelvényét viseli. A hideg gondolat, amely nem ment az alázatosság simaságától, azt sugja: vajjon az első érzésnek engedve, nem esik-e bántódás a második érzésen?

Es amíg ily titkos gondolatok alattomoskodnak, megszólal az ünnepre hívó hangok között a nemzet legnagyobb élő költője: Jókai Mór. Arra kérték: fujja meg ő is hívó kürtjét a nagy ünnepre. Szóljon az ő hangja a magyar íróvilágnak, a magyar sajtó embereinek. Es Jókai felelt. Hangja szerény, egyszerű. — Szinte kiérezzük belőle a gondolatot: hát kellek-e én ahhoz, hogy a magyarokat Kossuth-ünneplésre serkentsem?

De mond még egyet az ősz költő, és ezen szavai jelentősen szólnak az ünnep előhangjai közé. Azt mondja: majd ír ő egyszer Kossuthról, hogy minden magyar ember szívében visszhangra talál: „a dicsőséges szent koronától az áldott buzakalász koszorújáig.”

Az az írás, a melylyel Jókai ezt az ígéretét beváltja: fölér nemzeti hivatás dolgában azzal az óriási, világot jelentő irodalmi munkássággal, a mely Jókai ed-

digi működését befogja. Nagyon mondtunk ezzel, de érezzük, hogy még se tultunk vele. Az írás, a mely eloszlatja a settenkedő árnyat, hogy a korona viselője nem nézi jó szemmel Kossuth Lajos kegyeletét: nagy liderenyomásnak lesz a megölője. Halljuk suttogni a gondolatot: Budapesten is ezért késnek a Kossuth-szobor fölállításával. A hivatalos körök is ezért vonják el magukat minden ünneptől, a melyet a Kossuth-név égíse alatt tartanak. Ha Jókai kiírta a szívekből ezt a titkos gondolatot: nem lesz fogyatkozása a Kossuth kegyeletének.

Nagy feladat ez, a megoldásához csakugyan egy Jókai kell. Talán Jókai is érezte ezt, és érezte, hogy ép ezért kötelessége is ez neki. Ezt a kötelességet akarja beváltani.

Hallottuk mi egyszer Jókait szólni Kossuthról. Fülünkben csengenek a szavak, a melyeket Kossuth Lajos koporsója fölött mondott:

„Révpartra ért a gálya, — világkörutat járt kormányosával. S megtértében egy új világot lelt maga előtt az ő világ helyén. A régi tölgyerdő táján csak egyes vihartépte törzsek állanak még. Kilenc lustrum mult el azóta. Ledőlt a többi! De a kidőlt erdő helyén új pálmageszt emelkedett föl azóta. Az egyvívásu korból megtört alakok, megöszült fejek fogadják a visszatérőt; de közöttük egy új nemzedék támadt: szeretetben őseihez hasonló, de munkában erősebb, ismeretekben tudósabb amazoknál.”

TÁRCA

A levél.

Írta: Prém József.

I.

A kocsik már ott álltak a ház előtt, várva, hogy a lakodalmi menet meginduljon a templom felé. Az örömapa, Tihanyi Gergely, a vidék földbirtokosa, harsány hangon osztotta parancsait:

— Mire visszajövünk, rendben legyen minden!

Nagy vendégség lesz, Tihanyi egyetlen lánya megy férjhez, hadd legyen mindenkinek édes emléke ez a lakzi! Aztán beszólt a ház ura a menyasszonyhoz:

— Siess már, Evelin! Ne cifrázkodj! Elég szépnek teremtett az Isten.

A lány nem felelt. Szava zokogásba fuladt volna, inkább hallgatott a zárt ajtó mögött. Csak másodszori nőgására mondta:

— Kész vagyok már, édes apám! Rögtön, rögtön!

Es nevetett hozzá, bár újból köny szökött a szemébe. De aztán összeszedte minden erejét s a tükör elé állt, hogy ott próbálja a mosolyát. Láta, hogy a szeméi vörösek. Gyorsan hideg vízzel nedvesítette az arcát s utána letö-

rült róla minden nyomot, mely árulója lehetne, hogy valami bántja.

Eközben tekintete az asztalon heverő levélre esett. Ijedten kapta föl. Mily gondatlanság, hogy majdnem itt felejtette, nyitva, minden vizsga és kíváncsi szem prédájául! Nem tudta hamarjában mit tegyen vele? Összetépje? Elégesse?

S amíg így gyötrődött, újra elolvassa a kegyetlen, német sorokat:

„Mélyen tisztelt kisasszony!

Ne vessen rám követ és ne vádoljon lelketlenséggel. A legnagyobb tisztelettel fordulok önhöz, akit sohasem láttam, de akiről halottam, hogy jó és nemes szíve van. Nem is szerettem volna meg Vilmos, aki szintén jó szívű, bár a világ könnyelműnek mondja. Ön ma esküszik örök hűséget a vőlegényének. Kíváncsi vagyok, hogy boldog legyen vele. Most már látom, hogy én sohasem követelhettem Vilmostól a nevét, sem a magam, sem a gyermekünk számára. Miveletlen, tanulatlan, szegény varróleány vagyok, az is akarok maradni. En inkább szolgálója, mint szeretője voltam, Vilmosnak. Másra sohasem volt jogom. Amíg itt, Münchenben élt és tanult: velem osztotta meg mindenét. Mióta híres énekes lett: azóta elvesztettem őt végképp! S most, hogy új és törvényes családot alapít, félek, egészen el fogja felejteni a gyermekét. En

csak arra kérem, jutassa néha eszébe, hogy kik gondolnak reá mindennap Münchenben. Bocsánatot kérve maradok

igaz tisztelettel
Lamprecht Mari
Heine-utca 19.”

Ujra zokogni kezdett Evelin, amikor a nevet olvasta. De aztán harag futotta el szívét gyöngesége miatt. Hísz tudhatta volna, hogy az olyan hódító művész, mint Radnóthy Vilmos: sokfelé csapongott, mielőtt ő hozzá eljuthatott. Bele kell nyugodni a sorsába. Le se mondhatna róla, akit imád, aki nélkül élni sem tudna — ő, nem, nem! az nem lehet, hogy ne legyen a neje! ... Bármilyen később, de most a boldogság küszöbe előtt nem léphet vissza...

Ismét kopogtak az ajtaján és most már ketten türelmetlenkedtek: apja és vőlegénye. Többé nem várt Evelin. Forduljon a kocka! Kinyitotta az ajtót és mosolyogva repült Vilmos karjai közé.

Az apa csak most kezdte korholni;

— Hát ilyen ez a művész-népség! Sohasem hittem volna, hogy az én józan, higgadt családban is beleüt a komédia-mánia. Minden áron énekesnő akart lenni a lányom, mintha rászorult volna erre a pályára — és most már esküvőre is úgy cicomázza magát, mintha a színpadra lépne. Adta hóbortos bohém-népség!

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

A ki ezeket a szakat mondta, az megírja a Kossuth-név jelentőségét úgy, hogy egybehangzik a legelső magyar embernek s az utolsó parasztnak szíve dobbanásával.

A miniszter és a felekezeti iskolák.

(Wlassics rendelete.)

Arad, augusztus 8.

A népnevelés ügye nálunk az utolsó időben erőteljes lendületet vett. Az állami iskolák üdvös szaporodásával a népnevelés egyre nagyobb eredményeket mutat fel. Sajnos azonban, hogy az állami intézetek lelkiismeretes oktatási rendszerével a legtöbb községi és felekezeti népiskola nem áll egy és ugyanazon arányban. Ezen iskolák legtöbbje általános tanítási szempontból kifogás alá esik. A közoktatásügyi miniszterium a beküldött iskolai kimutatásokból konstatálja ezt. Hogy a rendtelenség megszűnjék Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter a most a következő rendeletet külte szét az összes tanfelügyelőségeknek:

„Az államilag segélyezett népiskolák állapotára nézve betérjesszét kimutatásokból sajnos tapasztalom azt, hogy a tanítói-fizetés kiegészítés és évvételdős korpótlék címén segélyezett községi és felekezeti elemi népiskolák nemcsak az elhelyezés és felszerelés, hanem ami legszembetűnőbb, az általános tanításnak eredménye szempontjából sok helyen alapos kifogás alá esnek. Minthogy pedig nem nézhetem közömbösen, hogy ezen iskolák, melyeknek főtartása az államsegély által tetemesen megkönnyített, elhelyezés és felszerelés tekintetében a törvényes követelményeknek meg ne feleljenek; minthogy az államilag segélyezéssel a tanítók helyzete tetemesen javult és ez a körülmény azok működésével szemben fokozottabb igényeket támaszt, semmi szín elatt el nem nézhetem, hogy ezen tanítók működése a tanítási eredmény tekintetében a törvényes követelményeknek meg ne feleljen. Felelősség terhe alatt utasítom a kir. tanfelügyelőséget, hogy ezen elemi népiskolák állapotának és a tanítók működésének ellenőrzését szigorúsággal és pontossággal gyakorolja és az iskolalátogatások alatt tapasztalt hiányokról mindenkor jegyzőkönyvet vegyen föl. Utasítom egyúttal, hogy mindazon államilag segélyezett elemi népiskolák fentartó, illetve egyházi főha-

tóságait, melyeknél személyesen, iskolalátogatás alkalmával tapasztalta és a tapasztalatát a kezei közt levő iskola látogatási jegyzőkönyv igazolja, hogy az iskola-épület a követelményeknek nem felel meg, a felszerelés pedig hiányos, a törvényhatósági közigazgatási bizottság útján sürgősen kérje föl, hogy legkésőbb a folyó év végeig az iskolaépületek helyreállításáról, esetleg szükséges bővítésről a hiányos iskolai felszerelés pótlásáról gondoskodjanak és az ez irányban teendő intézkedések eredményéről ide a folyó évi szept. hó 15-éig tegyen összjelentést. Utasítom továbbá a kir. tanfelügyelőséget, hogy mindazon elemi népiskolákat, amelyekben a tanítási eredmény törvényes követelményeknek meg nem felel, a jövő tanév folyamán alaposan vizsgálja meg, az eredménytelenség okát igyekezzék tapintatosan kipuhatolni és a vizsgálat eredményéről fölvevő iskolalátogatási jegyzőkönyvet ide külön-külön jelentése kapcsán terjessze föl. Utasítom végre a kir. tanfelügyelőséget, hogy az államilag segélyezett iskolák állapotának rendezése, valamint az államsegély megvonása, a felekezeti elemi népiskolák megintése érdekében teendő javaslatait mindenkor kizárólag személyes tapasztalat alapján és a vonatkozó iskolalátogatási jegyzőkönyv csatolása mellett terjessze föl.”

Ezt a rendeletet indokolják a többek között *Aradmegye* egyes helyein, különösen a román felekezeti iskolák, a melyekben a tanügy sokszor a legjobban elhanyagolt állapotban van. Sok panasz hangzott el erről eddig is; talán a miniszter rendelete javítani fogja a mai siralmas állapotokat.

TÁVIRATOK.

A revali találkozó.

Reval, aug. 8. Tegnap este a *Hohenzollern* yacht zenekara a német császár parancsára hangversenyt rendezett a nagy parti sétányon. A német és orosz zászlókkal díszített parkban nagy embertömeg hullámozott, a mely élénk tetszéssel kísérte a zenekar előadását. Az előadás végeztével több százra menő embertömeg követte a hajóra visszatérő zenekart a kikötőbe, a hol bucsuzáskor viharos hurrá-kiáltásokban tört ki, mialatt a hölgyek a zenekar felé roszákat és más virágokat szórtak.

Reval, aug. 8. Vilmos császár a vörös sasrend nagykeresztjét adományozta *Tyrtow* tenger-

résztügyi miniszternek. *Krämer* tábornok főhadsegédnek és *Hesse* főhadsegédnek a főhadiszállás főnökének, továbbá az első osztályú vörös sas-rendet *Avellam* tengernagynak és *Varhovski* tengernagynak, végül az első osztályú vörös-sas rendhez a gyémántokat, *Benkendorf* gróf udvarnagynak és *Makarov* tengernagynak.

Reval, aug. 8. Tegnap este a *Standard*on diszlakoma volt, a melyen a két uralkodó a jelenlevő fejedelmi személyek és méltóságok vettek részt. Az összes hadihajók ki voltak világítva. Ebéd után a felségek meghallgatták a revali dalegyesületek hangversenyét, melyek egy lampionokkal kivilágított gőzösön a *Standard* hosszoldalán foglaltak állást. Ezután a két császár a *Standard* tisztí étkezőjébe ment, melynek a német császár egy nagy ezüst tálat ajándékozott, míg az orosz cár ugyanilyet ajándékozott a Hohenzollern tisztí étkezőjének. Az étkezőben a *Standard* parancsnoka német nyelven tolmácsolta a tisztek és a legénység köszönetét a császári ajándékért és a magas látogatásért és a német császárt elítelte. A német császár azt válaszolta, hogy *szívből örül, hogy orosz tisztek körében időzhet és az orosz császárt elítelte*. Az uralkodók ezután kíséretükkel együtt jelen voltak a hajóraj egy részének éjjeli lövőgyakorlatánál, a melynél tordalékcsovékból löttek a torpedóhajók által vontatott céltáblákra és a Carlo szigeten épített földcsáncokra.

Reval, aug. 8. Az orosz cár *Bülow* grófnak, *Eulenburg* grófnak és *Plessen* grófnak arcképét adományozta és azt személyesen nyújtotta át.

A pápa és a kongregációk.

Páris, aug. 8. A *Soleil* szerint a kormány kézhez vette a pápa tiltakozó jegyzékét a kongregacionista iskola bezárása ügyében. A vatikán e jegyzék tartalmát nem fogja közzétenni.

Brest, aug. 8. *Plondaniel* polgármestere közölte az alprefektussal, hogy a tüntetők az iskolához vezető két utat eltorlaszolták.

A spanyol király utja.

Madrid, augusztus 8. A király és az aszturiai herceg Leonba érkeztek. A lakosság az egész uton ovációban részesítette őket. Midőn a vonat a livaresi alaguton ment át, a király kocsijának ajtaja betört, ami pillanatnyi nyugtalanságot keltett. A király kiszállt a kocsiból és maga állapította meg a balesetet.

Mutasd csak magad! Biz' Istók kimaszkírozta magát! Te! Tán Valentine-t énekled a templomban a „Hugonották”-ból? Kacagtató egy esküvő, az bizonyos! . . .

Nevetett hozzá az öreg ur és amíg tréfált, maga sem tudta, mennyi keserű igazságot mond a fiatal párnak.

— Már bizony úgy van, édes apám, hogy a komoly, józan világra nézve mindenestül elveszett a lányod. Bohém-szívek kerülnek ma össze. Tán hőbortosak vagyunk, de — tudunk szeretni és megbocsátani . . . Ugy-e bár, Vilmos?

— Nem értelek egészen, — felelt az ünnepélyes vőlegény, — de igazad van, Evelin!

És megcsókolta a lányt. Magához is szorította. És nem sejtette, hogy a menyasszony keblén, mely most hozzá ért: ott van az összehajtott müncheni levél . . . Az a rettenetes leleplezés.

Vilmos csak mosolygott, mit sem sejtve. És hódító mosolyával szinte elszédítette a szenvedélyes Evelint.

Félóra múlva a lány ott állt az oltár előtt s míg az esküt mondta: érezte, hogy keblén az a levélpapír minden pihegésre, lélekzetvételre halkan, panaszosan megizzzen . . .

II.

A gyorsvonat egy külön szakaszába, ketteskén ültek a fiatal házasságok. Már Bécsből is elhagyták, hol két napig időztek s most Páris felé siettek.

Nem törődtek a tájjal, mely mint a körforgó panorama jött és tűnt el szemeik előtt, hanem kitékintettek az ablakon. Olyan álomba ringató volt ez a látványosság, a zakatoló vas-kocsik egyhangú zenéje mellett. A folyosóra néző ablak sűrűn le volt függönyözve, az ajtó elzárva, úgy, hogy kívülről csupán a kalauz nyithatott be. Na ettől ugyan óvakodott a tapintatos ember, akinek marcona bajusza első pillantásra elárulta, hogy katonaviselt ember és tudja, mi a rend és tisztesség. Erre különben busás borraival is figyelmeztette.

Evelin már egy órahosszat szótlanul nézett maga elé. Vilmos néhány bécsi újságot s rettenetes torzképekkel éktelenkedő élelaptop böngészett. Egyszerre fölkiáltott:

— Nini! Még a bécsiek is tudomást vesznek a boldogságunkról. Olvasd csak, hozzák az esküvőnk híreit.

De az asszonyka erre csakis bágyadt mosollyal felelt: A lapot félretette.

— Még mindig?

— Folyvást! Most meg itt fáj . . .

És Evelin a feje bubjára mutatott.

— Na ez igazán fellázító! De legalább egy csókot adj. Evelin! Mindenem!

— Nem! nem. Minden érintés felizgat és még jobban oda leszek. — És behunyta szemét.

Vilmos haragjában összezsapta az újságot.

— Ez is csak velem eshetik meg! — morgogta aztán. — Hónapokon át lázas izgalom-

mal várom az esküvőt; aztán nászutra kelünk; azt hiszem a menyország minden üdve vár rám — és ime, két napja férj vagyok, s a feleségem még se a feleségem!

Evelin nem szólt semmit. És Vilmos megint az újságaiba mélyed, majd meg a bécsi karrikaturákon próbált mulatni. Keserves mulatság volt . . .

A csöndben Evelin újra, meg újra átgondolta, amire elhatározta magát. Ez a gonosz ember, ezzel a hetyke, szép bajuszával, ezzel a piros, csókos szájával, a nyílt tekintetű, ábrándos szemeivel és a gyönyörű tenor-hangjával, melynek asszony, leány nem bír ellenállni — ez a nagy hódító, ilyen bizalmatlan hozzá? Hát nem illenék, hogy most, amikor a nászuton egyedül vannak — nem volna-e kötelessége, hogy mindent megvalljon és boesánatot kérjen — utólag?

Az asszonyka nem akart elárulni semmit; de meg volt a terve. Ó, de milyen pompás terv! És az erélye sem hiányzott. Kiviszi bármibe kerüljön is . . .

München felé közeledtek . . .

— Sokat voltál Münchenben? — kérdezte férjét. Van e még ott ismerősöd?

Vilmos elnevette magát.

— Hát bisz csak nem halt ki a város! Mert az egész várost ismertem. Ohó! Nem is tudod, milyen ünnepelt énekes voltam itt.

— És még sem akarsz, hogy megállapodjunk Münchenben? — És merőn nézett férjére.

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utcán, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

Zavarok Sziámban.

Paris, augusztus 8. A *Matin* a bangkoki francia ügyvivő kérvényével, melyben visszahívását kérte, foglalkozva kifejti, hogy a sziámi király türethetetlen magatartást tanúsít, a mennyiben Japánnal tárgyal és Franciaország ellen intrikál. Franciaország azonban Indo-Kínában több mint elegendő haderővel rendelkezik, hogy jogainak tiszteletét szerezzon. A lap azt hiszi, hogy angol India kormánya minden felelősséget visszautasít a sziámi király intrikáiért és azt a szándékát fejezte ki, hogy a Mekong-völgyre nézve fennálló megállapodásokat tiszteletben tartja.

Támadás Kossuth ellen.

(A clevelandi szászok gyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Minden érzésnek vannak fokozatai. A szeretetnek is, a gyűlöletnek is. De annak, a melyet e sorokkal kifejezni akarunk és annak, a mely erre okot ad, nincsen mértéke, se fokozata. Az mindakettő abszolút nagy és a végletekig terjed az a gyűlölet, a melylyel rászolgáltak. Ha durvák és gorombák lenni nem akarunk, ennek az otrombaságnak a kellő megítélésébe szinte nem is bocsátkozhatunk, elég, ha jellemzésül elmondjuk szárazon ezt a szomorú esetet.

Az történet, hogy a messze idegenben, ahol a mizgyarnak amugy is kevés a jóbarátja, megrágalmaztak, megbántottak, igen-igen érzékenyen megsértettek bennünket. Egy legendás nagy emberünkről, nemzeti apostolunkról: Kossuth Lajosról olyat beszéltek, a melyt csak a gyűlölet diktálhat. Hozzáérték szentségtelen kézzel, megrágalmazták és gonosz indulattal érték hozzá. És ugyan kik tették ezt? Azok tették, akiket mi kimélettel, száz és ezer regárdal tulontul nagy elnézésekkel kezelünk és akarunk barátunkká tenni és akik barátaink soha nem lesznek. Tették azok az izgága ellenségeink, akik itthon a fejünkre nőnek és örökös panasszal zaklatnak bennünket, holott panaszra csak nekünk lehet jogunk, ha pedig idegenbe szakadnak, mérget és tüzet okádnak minden és mindenki ellen, aki magyar. A szlávok tették.

Egy pár szóban elmondhatjuk az egész

históriát. Amerikából üzenték meg ott élő honfitársaink. Clevelandban a magyarok, akik ott tekintélyes számmal vannak, szobrot emelnek Kossuth Lajosnak. Az amerikai város tanácsa a szabadság örök híró hősének a legszebb terezt szánta. De híret vették ennek a clevelandi szlávok és deputációba mentek a lordmayorhoz, hogy Kossuth szobrát ne állítsa a square re. Mert az a Kossuth hazaáruló volt. Rossz ember volt. Kegyetlen hiéna volt és az Isten tudja még mi nem volt — ama szlávok gyalázatos vádja szerint.

A clevelandi lordmayor nem tartotta érdekesnek ezt az ostoba vádaskodást, hogy komolyan vegye. Nagyon okosan felelt nekik, mondván: ha olyan nagyon szurja a szemeteiket az az emlékszóbor, hát állítsatok ti is statuát nemzeti hőstöknek! A szlávok a szabadságharcnak egy angol nyelven írt történetét is átnyújták, nyilván olyant, amelyik az ő szájuk ize szerint érteti meg azt.

Ám a clevelandi magyaroknak is volt annyi eszük, hogy átnyujtsanak a lordmayornak jellemzésül egy írást, amely azokról a fényes napokról szól, amikor Amerikában Kossuth Lajos diadalutját járta. Itélje meg most már a lordmayor, vajjon érdemes-e Kossuth Lajosnak a square-en szobrot állítani, vagy érdemesebb-e hinni annak a gyalázó fajzatnak, a mely gyűlöletét messze idegenben sem tudja elfojtani?

Cutean János nyilatkozik.

(Nemzetiségi tüntetés a körlevélen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8

Körülbelül két hét előtt irtuk meg *Kutyán* János brádi kereskedő név-románosítását. Az a története a dolognak, hogy *Kutyán* János meghalt és hasonnevű fia már nem akart többé *Kutyán* János lenni, hanem magyar körözüvényben értesítette vevőit, hogy ő immár *Cutean* János néven jegyezte be cégét. Annak a jelét viselte magán ez a levél, hogy *Kutyán* János a név-románosítást attól a vak fanatizmustól sarkalva követte el, amely minden magyarfaló, tulzó román egész lényét és valóját uralja. Ezek a románok egy nagy „Dacia Romania” után epeked-

nek, mert szerintük *Alexandri* Vasile költő megjósolta, hogy a románoknak arany jövője lesz. Ezekkel a meghibbant agyu emberekkel érintkezett egész életében a fiatal *Kutyán* János és ezektől tanulta el a magyarfalást. Tehetetlen dühében saját érdekeinek kockáztatásával megrománosította a nevét, csak hogy megmutassa, hogy ő is az intransigensek táborához tartozik.

A fiatal *Kutyán* János jól tudja és beismerte, hogy a nép is úgy szólítja meg őt, *Kutyán* János és hogy az apja is *Kutyán* Jánosnak írta és hívatta magát. Mégis most ő hozakodik elő azzal, hogy a tisztességnak, illemnek, jellemességnek megfelelőleg helyreállítja a nevét és lesz: *Cutean* János. A szokás, az illem, a tisztesség és jellemesség szerint — úgy tudjuk — a flu úgy hívhatja magát és úgy írja magát, mint az apa. És ezt az eljárást természetesnek és helyesnek ismeri el mindenki, aki nem úgy érez és nem úgy gondolkodik, mint a brádi új román.

Kutyán János most nyilatkozatot tesz közlé, a mely csak súlyosbítja helyzetét. A nyilatkozat így szól:

Tisztelt szerkesztőség.

„F. 133. és 135. számban közöltekre becses tudomására hozom, hogy *Kutyán* János név alatt atyám cége állott fenn; a cégem pedig *Joan Cutean* nevet visel, mert *Cutean* a valódi családi nevem keresztlevelemben és minden okmányomban. Midőn cégem valódi nevét körözüvényben tudomására hoztam mindazoknak, kikkel összeköttetésben állók, nem azért tettem, hogy nevémmel tüntessem, sem hogy vele valakit megsértsek, hanem csak azért, hogy cégem valódi, igazi nevét tudják meg mindazok, kikkel kereskedelmi összeköttetésben állók. Hiszem és remélem, hogy szabad hazában szabad polgárnak szabad és joga van igazi nevével élni: az illem és jellem ezt követeli. Fogadja tiszteletemet. Brádon, 1902. július havában: *Joan Cutean*, kereskedő.”

Baritiu György, *Nagy* Iván és *Réső* Ensel Sándor azt állítják a „*Cutean*” névről, hogy az a magyar „kut” szóból származik és a magyar szóhoz hozzá fűzték a románok a román nyelv természetének megfelelő határozói ragot, mint ez különben számtalan esetben tapasztalható a román nyelvben. A szekedatái esperes, aki szintén *Cutean* János, egyáltalában nem tagadja, hogy ősei magyarok voltak és Kut-on laktak

Vilmos összerendezte.

— Ha éppen akarod. Jó! Szálljunk ki. Egy napig itt is pihenhetsz.

Es Münchenben voltak.

III.

Este érkeztek meg. A vacsoránál szólanul ültek. Vilmosban föltámadtak a régi emlékek. Szíve hol elszorult, hol meg örömtől dobogott. Milyen öröletes bohém élet volt ez itt! Mennyi küzdés eleinte, később mennyi korhelykedés s mennyi életuntság a nyomában! Most már réppartra ért — már reudes, józan, boldog élet vár rá Evelin oldalán. Ó, milyen boldog is — bár még csak küszöbén van és ott kell vesztegelnie!

A sötétszínű sör szentimentális hangulatba ringatta. Megfogta Evelin kezét és szorongatta. Később elmélázott... Valaki eszébe jutott, valaki, akit sohasem felejtett voltaképp, de aki most állandóan előtte lebegett... Es hirtelen szólt — Holnap délelőtt soká pihenhetsz. Nekem egy kis dolgom van. Megnézem egy festőbarátom műtermét.

— Jól teszed...

Az éjjel az igazak álmát aludta Vilmos, mintha nem is Münchenben lett volna, ahol egy Heine-utca van, abban egy 19-es számú ház, benne egy első emeleti udvari lakás, két szobával, konyhával és a kisebbik szobában egy lány-asszony, Mari, meg a fiacskája: Vili.

Alattomos cinkostárs az a nehéz, sötét, bajor sör. Elaltatja a rossz ember lelkiismeretét.

De Evelin alig kóstol ebből az altatóból. Nyugtalanul hevert patyolat ágyában. Es várta a reggelt.

— Hamar visszajövök, édes. Ki ne mozdulj a szállóból! Csókolj meg!

De Vilmos hiába tartotta oda arcát. A csók elmaradt. Helyette megragadta az asszonykát és viharosan megölelte, ahogy Roul szokta Elzát a „Lohengrin”-ben. Es utána elrohant, oly gyönyörűen, hogy színházban tapsvihart aratott volna.

Evelin lázasan felöltözködött. Aztán csöngött a pincérnek.

A „Négy évszak” szálló jó messze van onnan, ahova vágyott, azért kocsit rendelt Evelin.

— Heine-utca 19.

Az egész uton elmondta magában, mit fog felelni *Lamprecht* Marinak a levelére, melylyel esküvőjén oly kiméletlenül megzavarta a nyugalmát.

Végre odaérkezett. Mohón szállt ki, észre sem véve, hogy a csöndes elhagyatott utcának éppen e háza előtt már egy más bérkocsi áll. Lélekzete elállt és szíve erősen dobogott, a mint kinyitotta az ajtót s belépett a hátsó kisebb szobába, ahonnan beszélgetés hallatszott.

Egy igénytelen munkás leány féle lépett eléje.

— *Lamprecht* Mari... Itt lakik?

— En vagyok.

Evelin előre lépett. A szoba közepén régies karosszékekben *Radnóthi* Vilmos ur ült, ölében a kis Vilivel, akinek apai szeretettel dudolta:

Gyi! te lusta lovacsám —
Lovagol a fiacskám!

Evelin nem birt szóhoz jutni. Ezt még sem várta, ezt a jelenetet nem. Férje belé-sápadt az ijedségtől. Az asszony végre meg-sajnálta:

— Ez derék, Vilmos! Ezért becsüllek.

Aztán megnézte *Lamprecht* Marit. Nem kellett több, csak egy pillantás és rögtön megnyugodott. Ez az igénytelen, szerény, szegény-lős teremés ugyan nem veszedelmes!

Es egyszerre igaz melegség járta át Evelin szívét; a szánalom, a jóindulat melege. Majd a kis Vilit nézte: éppen úgy mosolyog, mint a nagy Vilmos! Nevetni szeretett volna Evelin és hirtelen elérzékenyedve a gyermek anyjához fordult:

— Személyesen akartam elhozni a választ. De későn jöttem; Vilmos megelőzött... Igen, Gondoskodni fogunk a kicsiről. Legyen nyugodt!... En magam intézkedem.

Vilmos elnevette magát. Még aznap megszünt Evelin fej-fájása...

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

valaha, ahonnan szétszóródtak idővel. Hogy a *Kuti* románok mind magyarok voltak, azt már bizonyítani sem kell: ott vannak a legelőkelőbb román családok, a melyek még most is tiszta magyar nevükön hivatják magukat. *Kolbási, Horváth* és mások.

De könnyű lenne kimutatni azt is, hogy a brádi kereskedőnek sok olyan vérrokona van, a kik egy szót sem tudnak románul és nem is tudtak soha, és ha *Cuteanu* társaságába nem kerülnek, talán nem is tanulnak meg soha.

Cuteanu Juon kereskedését pedig minden tisztességes magyar ember kerülje el, mint a belpoklost.

A körmendi eset.

(A felzudult szülők. — Az eset leleplezése. — A részeges igazgató. — A bűnös tanár. — Aki nek nincs védője.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Mocsáry Istvánnak a körmendi leánycsábító tanárnak ügyében a szombathelyi törvényszék vádtanácsa tegnap elrendelte a bűnös fogvartartását; de ez az intézkedés még mindig nem csillapította le a fölzaklatott kedélyeket. Mint Körmentről jelentik, a város lakossága állandóan forrong és elégedetlenkedik, aminek sok súlyos oka van. Nagy mulasztással vádolják az iskola gondnokságát, a tanfelügyelőt, az igazgatót és a leányiskolának több tanárát és tanítónőjét. A polgári fiu- és leányiskolában, melynek 278 növendéke volt az elmúlt iskolai évben, valamennyi osztályban hihetetlen állapotokat konstataáltak s a szülők el vannak szánva, hogy maguk csinálnak külön új iskolát, ha megfelelő, szigorú tisztogatás nem lesz.

A Mocsáry Ignác büntetéseit *Farkas J. Zsigmondné*, született *Harsány Mária*, a IV-ik leányosztály főnöknője leplezte le és bizonyította be okmányokkal és egész sereg tanuval. Ezt megelőzően *Farkas Zsigmond* többször bejelentette a felsőbb hatóságoknak a bűnök, vétségek és mulasztások egész hosszú sorozatát. Január huszadikán, március tizenkilencedikén, április huszonnegyedikén, huszonötödikén és július kilencedikén összesen öt beadványt küldött a minisztériumnak. Emiatt sokat kellett szenvednie *Farkasné*nek. A tantestület tagjai, élükön *Knaute* Rezső igazgatóval, összehívták és kérvény útján ki akarták eszközölni, hogy *Farkasé*kat helyezték el az intézetből. Az igazgató nyíltan, még az iskolai értesítőben is durván rátámadt a *Farkas-párra*.

Vas megye törvényhatósági bizottsága május tizenegyedik ülésén elrendelte a fegyelmi vizsgálatot megelőző vizsgálatot. Kiderült, hogy nemcsak Mocsáry bűnös, hanem még többen. Konstataáltak, hogy *Knaute* igazgató képtelen a kötelességei teljesítésére már csak azért is, mert állandóan részeg. Tavasszal történt a Szabad Liceum előadásán, hogy az iparosok elhagyták a helyiséget, mert az előadó *Knaute* teljesen ittas volt. Még nagyobb megbotránkozást keltett április havában, amikor *Gyurátz* Ferenc püspök, a főispán és az országos képviselő látogatást tettek az iskolában, hogy az igazgató részegen kalauzolta a vendégeket. A szabálytalanságoknak hosszú sorozatát állították össze.

A bűnös tanárról kiderült, hogy már Szombathelyen és Kapuvárott is sok gonoszsgot művelt. Az iskolán kívül más leányokat is megméltelyezett, sokkal többet, mint amennyit az elkésve megindított vizsgálat konstataált. Az ügyészség július 25-ikén nemcsak Mocsáry Ignácot tartóztatta le váratlanul, hanem *Knaute*t is felfüggesztette az állásától. Az igazgató he-

lyettesítésével nem pártatlan idegent, hanem olyan tantestületi tagot — *Draskovics* Imrét — bízták meg, aki vele és Mocsáryval benső baráti viszonyban volt mindig. Emiatt rendkívül nagy az izgalom város- és megyeszerte. A szülők közül senki sem akarja ilyen körülmények közt gyermekét beírni az iskolába. E hónap 12-ikén lesz a pótlóvizsgálat, minthogy az eddigi vizsgálatot *Pulay* Ferenc szolgabíró rosszul vezette; az ügyet kivették a kezéből és *Herbst* főjegyzőre bízták. Maga az ügyészség már megállapította hogy több bűnös van. Nyomon van, amelyre hiteles levelek vezettek.

A szombathelyi törvényszék vádtanácsának legújabb intézkedéséről a következőket jelentik: Mocsáry tudvalevőleg felfolyamodással él úgy a vizsgálatot, mint a vizsgálati fogságot elrendelő végzés ellen. A vádtanács Mocsáry felfolyamodását elutasította s mindenben jóváhagyta a vizsgálóbíró intézkedését. Mocsáry tehát továbbra is fogságban marad. A bűnös tanár ellen emelt vádak egytől-egyig bebizonyultak. Tettének következményei is mutatkoznak a tizennégy és tizenhat éves urileányokon. A fogságban ülő tanár egy szombathelyi ügyvédet nevezett meg ügyvédjeül, ez azonban nem fogadta el a megbízást. S minthogy a bűnös tanár Szombathelyen nem is kap ügyvédet, az ügyvédi kamara fog kirendelni védőt számára.

Az anarchista-pár.

(Ravachol barátja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Most hallgatta ki a puteauxi rendőrbíró a hírhedt „*Raoul* anarchistát” és kedvesét *Gouker* Louis-t, akiket azzal vádolnak, hogy több anarchista-társukkal együtt hamis pénzt készítettek és hoztak forgalomba.

A bíró előbb „*Raoul* anarchistát”, *Ravachol* barátját hallgatta ki, akit polgári nevén *Maugnard* Guillaumenak hívnak. Az utóbbi évtized minden nevesebb anarchista mozgalmában részt vett. Sötétszemű, hosszú, fekete hajú, szép arcú ember.

Mikor *Lompré* bíró az általános kérdésekre tért, *Maugnard* felkiáltott:

— A nevem nem *Maugnard*. Tévednek a személyemben. Az arckép, amit az imént mutattak, nem az enyém.

— Ön *La Rebrechien*ben született? — kérdezte a bíró.

— Nem. Kanadában születtem és Párisban csak néhány év óta lakom. Biztosíthatom önt, bíró ur, hogy téved. Később meg fogja bánni.

A bíró keresztkérdéseire és más bizonyítékokra azonban végre kénytelen volt megvallani, hogy ő az a *Maugnard*, akit keresnek.

— Ön barátja volt *Ravachol*nak? — kérdezte diadalmasan a bíró.

— Igen... és aztán? Kíváncsi vagyok önnek bíró ur, hogy önnek is legyen olyan igaz, őszinte barátja, mint *Ravachol* volt hozzám.

— Ön, hogy megélhessen, pénzt hamisított?

— Nem. Festő vagyok és abból élek, amit keresek. Elég jövedelmem van, de mégsem annyi, amennyit szeretnék.

— Ön azelőtt péklegény volt?

— Sajnos. De most láthatja, hogy kivétkeztem lisztes gunyámból.

Raoul anarchista a szók után végignézett magán. Elegáns, finom ruha, lakcipő volt rajta és az utolsó divat szerint volt öltözködve. Így folytatta:

— Az ember úgy tesz, ahogy bírja. Végre is intelligens embereknek nincs megítélve, hogy kényelmessé tegyék az életüket... az életet, amely tulajdonképp semmi és amely után egy másik kellemetlenség következik: a halál.

— Tehát ön most festő? — kérdezte a bíró.

— Sőt azzal vádolnak, hogy impresszionista vagyok.

— Azt a huszonkilenc darab hamis tízfrankos aranyat, amit önnél találtak, mikor letartóztatták, ki készítette?

— Beismerem, hogy a pénz nálam volt, mikor letartóztattak, de hogy ki készítette, azt nem mondhatom meg. Mi mindnyájan, anarchisták, titoktartók vagyunk, mert egy titkos jog szálai fűznek minket össze. Az, aki a hamis pénzeket készíti, egyike a mi fejünknek, aki láthatatlan és akit csak a legbeavatottabb anarchisták ismernek. Ez ugyan misztikus történelmi látás, de igaz. Ő az, aki a hamis pénzt csinálja, mi csak forgalomba hozzuk. Elvagyok fogva és tudják, ki vagyok. Bizonyos, hogy egy szavamat sem hiszik, de állítva állítom, hogy a hamis pénzt nem én csináltam, én csak terjesztettem. Mondhatom azonban, hogy én humanitárius lelkű vagyok. A hamis pénzzel több jót tettem, mint önök a valódi pénzzel. Kérdezzék meg csak az embereket, akiknek velem dolguk volt...

E hosszú kijelentést *Raoul* anarchista egyszerre csak szakította félbe és így szökött a jegyzőhöz, aki ahig tudta leírni gyors beszédét:

— Bocssáson meg, uram, hogy önt a gyors írásra kényszerítettem és annyi munkát, azaz hogy... fáradtságot okoztam önnek. Elveim tiltják, hogy másokat arra kényszerítsek, hogy miattam és helyettem dolgozzanak... Nem mondok többet.

Raoul anarchistát erre visszavitték a cellájába.

Utána *Gouker* Louis-t, *Maugnard* kedvesét hallgatták ki. *Saint-Richaumont*ban született, 27 éves. Azelőtt viszonya volt *Mathieu* anarchistával, aki Párisban a *rue de Clichy*n történt robbanás okozója volt. Mikor a rendőrbíró elé vezették, sirva fakadt:

— *Raoul* — szökött zokogva, — az emberek királya, egy arany szívű ember, aki munkájával tartott fenn engem és kis fiamat.

— Hány éves a kis fia? — kérdezte a bíró.

— Három éves.

— Hogy hívják?

— *Goukernak*.

— Hát a keresztnéve?

— Keresztnéve nincs, hiszen úgy sem csinálnak majd belőle sohasem szentet. Egyszerűen *Gouker* a neve.

— Önnél egy hamis huszfrankost találtak.

— Igaz. Az is igaz, hogy anarchista vagyok, hogy a szüleim, rokonaim, összes ismerőseim anarchisták, de nem következik belőle, hogy bűnös vagyok.

— Hol ismerkedett meg *Raoullal*?

— Anarchista összejöveteleken.

— Kik voltak *Raoul* bűntársai a pénzhamisításban?

— Nem tudom. Magamnak is bűnösnek kellett volna lennem, hogy ismerjem őket. De még ha tudnám is, hogy kik voltak, nem árulnám el őket. A burzsoák dicsekszenek, árulkodnak, az anarchisták soha!

Ezzel véget ért az érdekes anarchista-pár kihallgatása.

SPORT.

+ Aradi uszó diadala Svájcban. Biegelbauer Arpád, az *Aradi Atlétikai Club* és a Magyar Uszó Egyesület tagja, a ki már számos külföldi versenyen sikerrel képviselte a magyar uszókot s aki az aradi uszóversenyre is nevezett a minap ismét győzelmet aratott Schaffhausenben az első svájci nemzetközi uszóversenyen. A verseny délelőtt kezdődött a Rajda átúszásával. Egyenként bocsátották el a versenyzőket az egyik partnál. Biegelbauer harmadiknak indult el. A körülbelül száz méter széles és erős folyású Rajna átúszása a schaffhauseni nagy vízesés alatt alig két-három kilométernyire igen nehéz vylt. Ebben a versenyben nyolc induló közül első lett Schelling Rudolf, a schaffhauseni uszó egyesület tagja, a ki egy perc ötven másodperc alatt, második Biegelbauer Arpád, a ki egy perc negyvennyolc másodperc alatt úszta át, de valamivel lejjebb végzett a folyó irányában, mint az előbbi. A svájci uszónak feladatát nagyon megkönnyítette, hogy naponként átúszhatta a folyót, míg Biegelbauer akkor próbálta meg először az úszást a Rajnában. Délután a schaffhauseni uszodában folytatták az uszóversenyeket. Ott a főversenyben, erős áramlat ellen való úszás negyven méternyire, szép sport után egy perc ötvenöt másodperc alatt Biegelbauer Arpád elsőnek érkezett a körülbelül kétezer főnyi közönség tapsa között, nyolc ellenfele előtt. Erős ellenfele, Schelling Rudolf svájci uszó lett második. Harmadik lett Messer Keresztély német uszóbajnok Karlsruhe-ból. E versenyben az első díj remekmű nagy ezüstérem és díszoklevél volt. Ugyanaznap még az akadályversenyben is indult Biegelbauer, hetven méter távolságra. A csoportversenyben ismét első tett Biegelbauer, de egy fél másodperccel hosszabb idő alatt úszta át a pályát, mint egy másik csoport győztese, Sulzer Albert svájci uszó, a ki így az első díjat nyerte. A verseny után a közönség vállára emelte és úgy éltette a magyar uszót.

Halálra ítélt szabó.

(Kedvesének gyilkosa.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 8.

A mitrovicai büntető bíróság a legsúlyosabb büntetést mérte ma egy emberre. Kimondotta a *kötéláltali halált* Cepis András szabósegédre, kinek bűne az, hogy megölte a kedvesét.

A kegyetlenül szomorú eset előzménye regény volt, derűs szerelmi regény. Cepis, ki pancsovai születésű és huszonhárom éves, szerelemre gyuladt Harsányi Róza iránt, kit Ujvidéken ismert meg. Cepis akkor színész volt. Tízennyolc éves korában a színész pályára lépett s az ujvidéki szerb nemzeti színháznak volt tagja.

Harsányi Róza viszonzta a szerelmet. A viszony nem állott valami szolid alapon, de annál hevesebb volt. A férfi és a leány összeköltöztek s úgy éltek együtt két esztendőn keresztül.

Két év múlva azután Cepis otthagya a színész pályát és lett belőle szabó. A kedvesének ez nem tetszett sehogy sem, s ha a színész mellett kitartott, a szabólegénynek nem tudott szeretője maradni. Egy napon azután ott is hagyta s beállott pincérlánynak.

A szabólegény azonban sokat megőrzött a színpad drámai szelleméből, s elhatározta, hogy bosszút áll a hűtlen nőn. A bosszúterv kegyetlen volt, eltökélte, hogy *volt kedvesét megöli*. Szándékát végre is hajtotta, s a szabólegény a fogházba került.

Ma aztán a törvényszék ítélkezett felette s *kötéláltali halálra ítélte*. A halálos ítéletet nagyon egykedvűen fogadta, s száraz hangon kijelentette:

— Nem baj. Az élethez úgy sem fűz már semmi.

Összeesküvés egy kaszárnyában.

(Bosszú az őrmesteren.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 8.

Megdöbbenő fölfedezést tettek ma a Budapesti állomásozó második honvédhuszár-ezred üllői-uti kaszárnyájában. Nagy csapat katona-összeesküvést tervezett egyik főlebbvalója ellen, a kit el akartak tenni láb alól. A konspirációra az a tömérdek kegyetlenkedés adott okot, a melyet az illető főlebbvaló, névszerint Kiss József őrmester a legénységgel elkövetett.

Egy-két lapban apró hír jelent már meg, a mely elmondotta, hogy egy közhuszár rálőtt az őrmesterére. A rögtön megindított vizsgálat ma már kiderítette, hogy a merénylet összeesküvés, illetve több ember bosszújának a műve, a melynek még a leleplezés után is folytatása következhetik, minthogy a huszárok fölötté el vannak keseredve és épp úgy el vannak rá száva, hogy a féluton nem állanak meg, nem nyugosznak addig, a míg a brutális őrmester közöttük lesz.

A huszárok vakmerő tervét hosszú idő keserves szenvedése érte meg. A *tizenhatosok* hírhedtté vált hőhéra Kovács őrmester akárhány cselekedetével vetekedik a Kiss József őrmester egy-egy stiklijé. A század legényei sokat tudnak beszélni ezekről a válogatott kinczásokról, a melyekkel Kiss az alantasait gyötörte. A pofozás már egészen megszokott dolog volt nála s a legenyhébb büntetése közé tartozott.

Kedden reggel történt, hogy egy *Kerekes* András nevű közlegényt a helyőrségi kórházba kellett szállítani, annyira összeverte az állatias őrmester. A pajtások ekkor már türethetetlennek találták a helyzetüket és összebujtak az istállóban, hogy meghányják-vesseék a dolgot.

Abban állapodtak meg, hogy Kiss Józsefet elpusztítják, mert másképp nem tudnak megszabadulni tőle. Rapporra, akár század-, akár ezredkihallgatásra hiába mennek, nem adnak nekik igazat, de meg egyáltalán nem is jelentkezhetnek kihallgatásra, mert az őrmester mindig utját állotta és állja ennek.

Miután kimondták Kiss József fejére a halálos ítéletet, *sorsot húztak a huszárok*, hogy ki hajtsa végre, a titkos határozatot. A sors Dobos tizedest jelölte ki a megtorló terv végrehajtására, örömmel vállalkozott a megbízás teljesítésére, mert neki különösen sokat kellett szenvedni. Aznap is gyalázatosan bánt vele az őrmester gyakorlat közben. Dobos különben is kemény, akaratos legény volt, a ki a polgári életben is szenvedett el már büntetést, mert egy fiatal iparost, a ki a menyasszonyát kerülgette, alaposan elagyabugyált.

Másnap este Kiss őrmester az Üllői-uton lévő Janics-féle vendéglőben mulatozott. Este kilenc és tíz óra között ment hazafelé. A mint a kaszárnya népligeti oldalán haladt, a közeli kukoricából egy sötét alak emelkedett fel s *háromszor rálőtt Kissre*. A lövésekre az őrmester lebukott a földre, mire a merénylő futásnak eredt és eltűnt a homályban. De egészen jól ki lehetett venni a sarkantyupengést és kardcsörgést.

Az őrmester, a ki jól tudta, hogy gyűlölik az alantasai, mindjárt gyanakodott, hogy a tettes egy századjabeli huszár lehet. A kaszárnyába sietett s a sötétben végigtapogatta az ágyakat. Eszrevette így, hogy Dobos tizedes ágya üres. Hogy ezt határozottan megállapítsa, gyertyáért ment. De mire világosság lett a szobában, Dobos már ott feküdt az ágyán. Az egész ember csupa izzadság, a ruhája pedig egészen poros volt.

A tizedes úgy tett, mintha aludnék, miközben a takarója alatt kiszedegette revolveréből a még bennemaradt töltényeket. Szerencsétlenségére az egyik leesett a földre s nagyot koppant. Az őrmester menten torkon ragadta s felrázta.

— Hol voltál az előbb? — kérdezte az ügyeletes tiszt.

— Itt aludtam, — felelte persze a tizedes.

— Mutasd csak a revolvered! — Ezzel megmotozták Dobos s megtalálták nála a pisztolyt. A tizedes erre beismerte, hogy ő volt a merénylő. A szegény, sokat szenvedett embert aztán börtönbe vetették s a hadbíróság fog majd bizonyára szigorúan ítélkezni fölötté. A vizsgálat már kiderítette, hogy összeesküvés történt s még több ember letartóztatása várható.

A többi meggyötört katona pedig tovább kinlódik, a míg Kiss József őrmestert el nem helyezik a századtól, vagy — le nem lövik.

Botrány egy ujság körül.

(Az elcsapott szerkesztőség.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 8.

A főváros zsurnalisztikai körében élénken tárgyalják a *Magyarság* című lap körül keletkezett botrányt. Ennek a lapnak szerkesztőségében hétfőn hirtelen nagy változás történt: *Benedek Elek* felelős szerkesztő s a szerkesztőség tagjai eltávoztak a lap kötelékéből. A nevezett ujság mai száma, melyet már új szerkesztőség készített, így mondja el a dolgot:

Benedek Elek szerényen félrevonult, mondván:

— Ami erőm volt: áldoztam. Fáradt vagyok és kimerült. Váltson föl más, aki tovább győzi a munkát.

Ez a mai szerkesztőváltás rövid története. Az események számai a fővezér — Györfly Gyula kezén futottak keresztül, ki teljes méltánossággal mondotta:

— Értem a nyugalomvágyat. Nagy munkát végeztek, jussotok van reá, hogy pihenjenek.

De ezzel merőben ellenkezik a nyilatkozat, a melyet a szerkesztőség volt tagjai küldöttek be a többi fővárosi lapok szerkesztőségeihez, a melyben azt mondják, hogy a jelzett napon kilenc óra után délelőtt megjelent dr. Györfly Gyula ügyvéd országgyűlési képviselő, a *Magyarság* kiadótulajdonosának meghatalmazottja: dr. Szántó s a birtokában levő meghatalmazás alapján minden indoklás nélkül felszólította őket, hogy hagyják el a szerkesztőséget, mivel el vannak bocsátva a lap kötelékéből. Az elbocsátás ép olyankor történt, a mikor a lap szerkesztője, *Benedek Elek* távol volt. Az elcsapott szerkesztőség ügyét különben a Budapesti Ujságírók Egyesülete elé vitte.

Most, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, *Benedek Elek*, a *Magyarság* szerkesztője, hosszabb nyilatkozatot küldött be a fővárosi lapoknak. Ebben elmondta, hogy távollétét valami *Gondos* Sándor nevű ember fölhasználta és levelet irt Györfly Gyula országgyűlési képviselőnek, a lap tulajdonosának és főszerkesztőjének Tusnádra. Ebben a levélben *Gondos* rábeszélte Györflyt, hogy *Benedekkel együtt az összes munkatársakat elcsaphassa*, mert — mondja *Gondos* — *becsületes marhákkal* (ezalatt *Benedeket* és társait értette) *nem lehet pénzt szerezni*.

Erdekes, hogy ez a *Gondos* Sándor a napokban levelet irt *Benedek János* dr.-nak, a Debrecen napilap főszerkesztőjének. A nevezett lap kikelt a *Magyarság* szerkesztőjének elcsapása ellen, a mire *Gondos* a következő levéllel rohant neki *Benedek János*nak:

„Nagyságos uram! Olvasom a *Debrecenben*, hogy mily modorban tárgyalják önök a lapunknál beállott változást. Nézetem az, hogy bár nagyságod századizól rokona Benedek Elek urnak, míg Györfy Gyula ur képviselő társa a dologban érintve van, a neve alatt megjelenő lapnak ilyen álláspontot elfoglalni *nem szabad*. Ha elfoglal mégis — ez világos rossz akarat és képviselőnek képviselővel szemben tanúsított *politikai szemérmelensége*.

Megjegyzem, hogy Györfy ur e levélről mit se tud. Ez az én nézetem. Vállalom érte a felelősséget. Budapest, 902. VIII/6. (bélyegzővel alányomva) a „Magyarság” szerkesztősége. Gondos Sándor.

Mindenesetre nem utolsó dolog, hogy ez a Gondos Sándor oktat ki valakit a politikai szemérmelenségéből...

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Bottyán generális Aradon.** *Siebenbürger* Károly szabadkai gimnáziumi tanár *Bottyán generális* című darabját október 6-án mutatja be az aradi színtársulat díszelőadás keretében. Az előadásra, mint értesülünk, több negyvennyolcas honvéd is átjön Szabadkáról Aradra. A darab szerzője, mikor *Herczeg Ferenc Ocskay brigádéros*-a alkalmából az egész országot az Ocskay-láz hevítette, méltatlankodva fejtegette, hogy Ocskay közönséges áruló volt csupán, s nem lett volna szabad hősként feltüntetni. Eppen eme állításának erősítésére írta meg azután a *Bottyán generális* című színművét, melyben Bottyán a nemzeti hős. A darabot, mikor *Pesti Thász* Lajos színtársulata a tavaszkor Makón előadta, megnézte *Zilahy Gyula* az aradi színház igazgatója, s elhatározta, hogy színre hozza Aradon is.

* **Aradi színészek Uj-Aradon.** Az aradi Nemzeti Színház tagjaiból alakult művész-társaság holnap, szombaton a Martini-féle sörccsarnok nagytermében művész-estélyt rendez a következő változatos és érdekes műsorral: 1. *Prolog* Bajazzók operából. Enekli Polgár Sándor. 2. *Lili keringő*. Enekli B. Répássy Guszt. 3. *Judás*. Kötlemény. Irta Várady Antal. Előadja Csiky László. 4. *Nagy ária* Hunyadi László operából. Enekli Bejczy György. 5. *A kórista kesserve*. Enekles magánjelenet. Előadja Polgár Sándor. 6. *Kettős*. Troubadour operából. Enekli B. Répássy Guszt. és Bejczy György. Szünet. 7. *Kuplák*. Előadja Polgár Sándor. 8. *Románc*. Ayda operából. Enekli Bejczy György. 9. *Il ne vient plus*. francia műdal. Enekli B. Répássy Guszt. 10. *Népdalok*. Dankó Pistától. Enekli H. Fekete Aranka. 11. *Petőfi a Hortobágyon*, melódráma. Irta Várady Antal, zenéjét szerzerette Kun László. Előadja Csiky László. 12. *Tirol terzett*. Eneklik: B. Répássy Guszt. Bejczy György, Polgár Sándor. Az egyes énekszámok zongora kíséretét *Orbán Árpád*, az aradi nemzeti színház karnagya látja el. Helyárak: Kőrszék 2 kor. első hely 1-40 kor., állóhely 80 fillér. Jegyek előre válthatók: Martini-féle sörccsarnokban és este a pénztárnál.

* **Színész-növendékek előadása.** E hó végén több aradi színész-növendék és műkedvelő játékoncélú színelőadást rendez. *Végh István*nak a Budapesten is előadott parodiáját, *Az ember komédiá*-ját játsszák. A főszerepben, Ádamban *Nyilas Kálmán* a Solymosi színésziskola növendéke lép fel.

* **Haller Irma** a Nebántsvirág után a *Lili* címszerepét is eljátszotta Kolozsvárott, jövőre szereplése helyén. A közönséget sikerült megnyernie a zajos tapsokat kapott. A kritika főképen játékaról nyilatkozik elismerőleg.

* **Munkácsy legelső festménye.** Napfényre került *Munkácsy Mihály* legelső olajfestménye, amelyről eddig senki nem tudott s amelyről maga az elhunyt nagy mester írásban beismerte, hogy ez a mű, amely magyar genrékép, csakugyan legelső olajfestésű képe. Munkácsy még fiatal korában Pesten festette, a kép aztán vétel útján egy barátjához került, aki most gazdag gyáros a külföldön. Sok év múlva, amidőn a mester már öregedett és betegeskedett, a gyáros bemutatta neki a képet. Munkácsy levelet írt neki — egyetlen német levele ez a mesternek — s benne ezt a képet vallotta legelső művének. A képet és levelet a „Művészet” augusztus 16-iki száma fogja közölni s felolvasást tart róla Munkácsy *Malonyay Dezső* a Munkácsy-szobor javára.

Jókai Mór nyilatkozata.

(A Kossuth-ünnep előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 8.

Hentaller Lajos a napokban nyílt levelet intézett *Jókai Mór*hoz és kérte, hogy *Kossuth Lajos* születésnapjának közeledő századik évfordulója alkalmából *rázza fel a magyar népet*.

Jókai Mór a *Magyar Nemzet* ma esti számában válaszol *Hentaller*nek felszólítására. *Jókai* nyilatkozata nagyon érdekes, mert a mellett, hogy bírálata a Kossuth-ünnep rendező-bizottsága ténykedésének, egyben ígéretet tartalmaz arra nézve, hogy a kossuthi költő méltatni fogja *Kossuth Lajos*t.

A nyilatkozatban kijelenti *Jókai*, hogy mindenkor kegyelettel adózott *Kossuth* emlékezetének. A program, melyet a rendező-bizottság megállapított, hazafias és tapintatos.

— Mit adhatok én hozzá — kérdi. — Én vagyok a senki, én vagyok a magam. Amit írok, amit mondok, egyéni sugallat nyilatkozása.

Később azután így folytatja:

— Majd annak idején írni fogok *Kossuth*-ról, úgy, hogy mindenki helyesléssel fog reagondolni fent is, alant is, a dicsőséges szent koronától az aratók áldott buzakalász hoszorújáig, mert csupa igazság és érzés lesz benne.

Méltán érdeklődéssel várhatja az egész nemzet *Jókai* eme ígéretének beváltását. A legnagyobb magyar író fogja méltatni a nemzet örökemlékü apostolát s méltatja úgy, hogy a koronától az utolsó emberig mindenki megértse, s mindenkinek egyformán kedves legyen.

Házasságtöréssel vádolt férj.

(A bécsi Polacsek-pár tárgyalása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Bizonýára emlékeztében van még a közönségnek az a szenzációs házasságtörési bűnper, melyet a múlt hó 25-én tárgyalt az egyik bécsi büntető járásbíróság. *Polacsek József* kereskedő jelentette fel a feleségét s annak kedvesét: *Lakner* urat házasságtörés bűne miatt. A tárgyalás roppant szenzációs és pikáns volt s a bíróság a szép *Polacsek*nét és kedvesét két-két hónapi fogságra ítélte.

Az elítélt hűtlen asszony most visszaadja a kölcsönt férjének. Feljelentést tett az ura ellen ugyanazon a címen — házasságtörés bűne miatt. Igen, most a szép *Polacsek*né jelenik meg a *Szrvény* előtt a féltékeny, erkölcsös házastárs szerepében és miután az osztrák bíróságok nem ismernek tréfát az erkölcsösködés dolgában, jaj lesz *Polacsek* urnak, ha kislül, hogy bizony ő is a tilosban járt.

Ma délre volt kitűzve a tárgyalás a bécsi wieden kerület járásbírósága előtt. *Polacsek Eugénia* asszony feljelentése így hangzik:

„Szükségét látom annak, hogy férjem ellen a házasságtörés vádját emeljem s kérem azt is, hogy indítsák meg ellene a büntető eljárást.

Meggyőződtem arról, hogy férjem *Arezin Hedvig* szakácsnéval és *Haruksteiner Kati* szobalánnyal szerelmes viszonyt folytat. Mindkét nő nálam szolgált, jelenleg azonban facérok. Férjem az *Arezin*nal az utóbbi három hónap óta van szerelmes viszonyban, míg *Haruksteiner Kati*t már tavaly kergettem el a háztól, mivel a férjem a konyhában töltötte az éjsza-

káit. A *Haruksteiner*nal való viszonyát csak férjem jellemzéseül hozom fel, miután az már elmúlt. Ellenben *Aresin Hedvig*et most is boldogítja *Polacsek József* a szerelmével, csinos lakást tart neki s bizonyosan el is tartja. Tanuim, melyekkel bizonyítom a férjem bűnösségét a házasságtörésben, a következők: *Pietsch Károly* szolga, *Arezin Hedvig* szakácsnő, *Haruksteiner Kati* szobalány.

A feljelentés ezeken kívül még négy tanut nevez meg.

Érdekes, hogy *Polacsek*né, aki feljelentésében csak „jellemzés” végett hozta fel férjének *Haruksteiner Kati*val való viszonyát, a feljelentését azzal fejezi ki, hogy ezen viszonya miatt is indítsák meg férje ellen a büntető eljárást.

Polacsek Eugénia asszony viszonyvádja ériási derűtséget kelt Bécsben s már a kora reggeli órákban a kíváncsiak nagy tömege ácsorgott a wieden járásbíróság előtt, várva a tárgyalás megkezdését.

E panasszal együtt tárgyalják *Wurmbrandt* grófnak panaszát is. *Wurmbrandt* gróf tudva levőden együtt volt vádolva *Polacsek*néval házasságtörésért, de őt felmentették. A gróf most becsületsértésért tett panaszt *Polacsek* ellen. A mint a panaszíratból kitűnik, *Polacsek* sértető levelekkel árasztotta el a gróft és e levelekben *lakójnak, gazembernek, csirkefogónak* nevezte a gróft.

Aradmegye és az erekllyemuseum.

(Visszakövetelt erekllyek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Az aradi szabadságharc erekllyemuseumot az a veszedelem fenyegeti, hogy oklevél-tárának és éremgyűjteményének több kiválóan becses darabjától meg kell válni, s azokat Aradmegye levéltárának visszaszolgáltatni.

Az első kiválóan becses adat-tára a szabadságharc irodalmának; a *Csányi-féle naplótöredék*. Ezt Aradmegye levéltára adta át, használat végett az erekllyemuseumnak. A naplótöredék sok jelentős mozzanatát örökíti meg a kornak, a melyről később annyira nehéz volt irott hagyományt őrizni. *Gracza György*nek és másoknak becses forrása volt ez a napló.

Aradmegyét illeti meg tíz, a szabadságharcból való arany érem, ezek közül legbecsebb a *József nádor* tiszteletére vert arany-érem.

Csűrös Imre, a megyei leváltáros, a ki most a megye levéltárát rendezi, s az összes hiányzó, és megszerezhető dokumentumok összegyűjtését szorgalmazza, előterjesztést tett Aradmegye alispánjának, hogy a *Csányi-féle naplótöredék* és az említett tíz érem a *Kölcsy-egyesület*től visszaköveteltesse. A rendeletek szerint valamely irat a levéltárból nem idegeníthető el, és a levéltárnak, ha azt kiadta, kötelessége azt visszakövetelni. Az Országos levéltár például legfőlebb egy évre ad ki iratokat. A *Csányi-féle naplót* és az érmekeket a megye még tíz év előtt engedte át közszemlére vétel végett a museumnak.

A levéltáros, a nyilvántatás okából, mindenesetre az őt kötelező rendeletek értelmében járt el, de Aradmegye alispánja bizonyára fog módot találni arra, hogy se a naplótöredék, se a többi tárgyak ne vonassanak el az ország hazafias érdeklődése elől. Ha már egészen át nem engedhető ez a museumnak, a megye hosszabbítsa meg tíz év előtt hozott határozatát.

Ebből az alkalmából érdemes lenne foglalkozni azzal, hogy a megye és a város levél-

tárában levő szabadságharc okmányokat, följegyzéseket nem lehetne-e a muzeumban nyilvánosság elé adni. Azért továbbra is a város, illetve a megye tulajdonát képezik; s a Kölcsey-egyesület elég garancia mind a két levéltár tulajdonosára, hogy ott az aktákat, a melyek megőrzését törvény teszi kötelességgé, semmi veszedelem nem fenyegeti.

HIREK.

— **A király vadászatán.** *Badenből* táviratozák: A király tegnap este *Lipót* és *György* bajor hercegek kíséretében ideérkezett, hogy ma reggel résztvegyen a vadászatokon vasárnap pedig az itteni plébániai templom 300 éves jubileumán. A vadászatot résztvesznek továbbá *Montenuovo* herceg főudvarmester, *Beck* báró tábornagy, *Paar* gróf főhadsegéd, *Clary* gróf helytartó, *Dietrichstein* herceg és *Pöhl* lovag szárnysegédek, *Herzl* dr. udvari tanácsos és *Wickenburg* gróf helytartósági tanácsos.

— **Dessewffy püspök állapota.** *Dessewffy* Sándor csanádi megyés püspök egészségi állapota immár annyira helyre állott, hogy a meleg napok megszüntével elhagyja a Temesvárhoz közel fekvő Králik-féle villát és a püspöki rezidenciába vonul. A püspöknek egyelőre tartózkodni kell minden egyházi funkciótól, nehogy komplikált betegsége újra erőt vegyen a még mindig megtört egyházfejedelmén. Az egyházmegyei ügyeket továbbra is *Németh József* fősz. püspök, püspöki helynök és *Wittenberger* Antal, a püspök oldalkanonokja végzi, miután a megyés püspök előreláthatólag még sokáig kénytelen minden legcsekélyebb megérőlködő munkától óvakodni. A püspöki alulának a közeli napokban egyébként előkelő vendégei lesznek. Oda megy ugyanis *Windischgrätz* Lajos herceg és *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter.

— **Elmebajos főispán.** Röviddel ezelőtt megírtuk, hogy *Bethlen* Miklós gróft, Torontálmegye főispánját súlyos idegbaj érte. A mint Nagybecskerekéről táviratozák, a főispánt ma, orvosai tanácsára Budapestre vitték és a *Schwarzer-féle gyógyintézetben* helyezték el ápolás végett. A főispán sorsa iránt általános a részvét nemcsak Torontálmegyében, hanem *Hunyadban* is, a melynek *Bethlen* azelőtt főispánja volt.

— **Az angol király kiáltványa.** *Londonból* táviratozzák: A király üzenetet bocsátott ki népéhez, a melyben a koronázás előestéjén életének e legfontosabb eseménye alkalmából kifejezést ad szívbéli örömeinek népével, a gyarmatokkal és Indiával szemben ama részvétükért, melyet tanusítottak mialatt élete veszedelmében forgott és kiemeli azt a csodálatra méltó türelmet, a melylyel a családás kellemetlenségeit viselték, a melyeket a koronázás elhagyása okozott. A király köszönetet mond a gondviselésnek, mely életét meghosszabbította és erőt adott neki, hogy az uralkodó fontos kötelességeit teljesítette.

Egy újabb távirat jelenti *Londonból*. A holnapi koronázás előreláthatóan kedvezőtlen idő mellett fog lefolyni. Ma egész nap esett az eső és a tribünöket se nagyon foglalták le.

— **Felbontott főhercegi eljegyzés.** *Mária Annunziata* főhercegné asszony és *Siegfried* bajor herceg eljegyzésének felbontásáról egy *berlini* forrás a következőket jelenti: *Szigfrid* herceg a főhercegnővel egyenlő idős és *Miksa* bajor hercegnek *Coburg* Amália hercegnővel való házasságából származik. Münchenben a herceg gavalléros szokásairól és sportszenvedélyéről ál-

talánosan ismert és mint nyalka katonatiszt meglehetősen népszerű is volt. Életmódjának következményei egy idő előtt már mutatkoztak, annyiban, hogy versenytállóját fel kellett osztatnia. Sőt január közepete táján egy időre vissza kellett vonulnia az aktív szolgálatból és akkor, mint a Münchenben állomásozó első nehéz lovasezred hadnagya, egy évi szabadságot kapott, mely idő alatt állítólag hosszab utazást akart tenni. E helyett azonban váratlanul az a hír érkezett, hogy a herceg a komoly oszt-rák főhercegnőt jegyezte el. A müncheni sajtó megelégszik azzal, hogy az eljegyzés felbontását adja tudtul minden kommentálás nélkül. Csak azt jegyzi a lapok, hogy az eljegyzés felbontása kölcsönös megegyezéssel történt. Ez mindenestre igaz, nem változtat azonban semmit azon a tényen, hogy az első lépést a főhercegnő tette. O kérte föl völegényét, hogy eljegyzésüket bontsák fel. Még élénk emlékezetben van, hogy az elmúlt tél elején a herceg kilépése az első nehéz lovassági ezredből nagy port vert fel. A kilépés tudvalevőleg azért történt, mert a sportkedvelő és vig herceg kissé tovább nyújtzkodott mint ameddig a takarója ért.

— **Hivatalvizsgálat.** *Micsek* Endre kereskedelmi miniszteri titkár az aradi kerületi iparfelügyelőség hivatalának vizsgálatára Aradra érkezett.

— **A székely kongresszus.** Fővárosi tudósítónk írja: A szeptember közepén tartandó székely kongresszus iránt pártkülönbőség nélkül igen nagy az érdeklődés. Nemcsak Erdélynek összes országgyűlési képviselői — már alighanem a szászok kivételével — vesznek részt a kongresszuson, hanem Magyarország többi részeiből is számos képviselő utazik le a kongresszusra, a melynek célja tudvalevőleg az, hogy a székelyek érdekében és bajaik orvoslása tekintetében javaslatokat tegyen, a székelyek elszegényedésének, kivándorlásának okait feltárja és annak megállítására társadalmi mozgalmat is indítson. A kormány tudvalevőleg *Sándor* János főispánt nevezte ki a székely-akció kormánybiztosává, aki azonban csak a székely kongresszus után kezd meg működését. A kongresszuson hozott határozatokat a kormány mérlegelni fogja és a célszerűnek és helyesnek talált javaslatokat a kormánybiztos figyelmébe ajánlja. Mint értesültünk *Sándor* kormánybiztos, aki a kongresszus után Budapestre jő, hogy *Székely* Kálmán miniszterelnök és *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter vele az akció részleteit megbeszélje, körülbelül október elején fog abba a nagyfontosságú munkába, amely a székelyek boldogulását van hivatva előmozdítani.

— **A régi képviselőház átadása tárgyában** — mint fővárosi tudósítónk írja — még mindig folyik a tanácskozás. *Csávossy* Béla háznagy, udvari tanácsos, és *Vaszilievics* János székesfővárosi gazdasági tanácsos között. *Csávossy* egyenesen a célból jött fel most Budapestre, megbeszélve nyaralását és lehetőleg addig marad itt, míg a tárgyalások befejeződnek, a mi legalább is egy hétig eltart még, miután a főváros is felbecsülteti a *Sándor*-utcai ház értékét. *Csávossy* az új képviselőház munkálatait is ellenőrzi, hogy meggyőződést szerezzen arról, mikor költözködhetik át a többi hivatal is az új parlamentbe. Tervben van, hogy ez legkésőbb szeptember 15-ig megtörténik.

— **Báró Appel jubileuma.** Néhány nappal ezelőtt ünnepelte meg Szerajevo város tanácsa huszadik évfordulóját *Kállay* Béni bosnyák kormányzóságának. Még el sem múlt az ünnepi hangulat, már új jubileum készül a megszálott tartományokban. Augusztus tizenkettedikén lesz ugyancsak husz esztendeje, hogy báró *Appel* tábornagy; az országos kormány katonai főnöke elfoglalta ezt a nehéz hivatalát. Ez a jubileum, bármilyen csendes mederben tartják

meg különben, igen bensőséges és őszinte lesz a bosnyákok részéről, akik megkedvelték a katonai kormányzót. Ebben igen nagy része van a tábornagy megboldogult feleségének, aki tudvalevően magyar leány volt. Egyébként az is bizonyítja felfelé és lefelé való népszerűségét a tábornagynak, hogy immár husz éve viseli ezt a felelősségteljes és terhes tisztelet. *Appel* a negyedik katonai parancsnok az okkupáció óta. *Philippovics* tábornagy után, aki az okkupáló hadsereg vezére volt, *Vilmos* württembergi herceg következett, akit 1881-ben *Dahlen* tábornagy váltott föl, de alig néhány hónap múlva megrendült egészsége miatt kénytelen volt helyét *Appel*nek átengedni, aki azóta is megmaradt állásában. *Appel* egyike a még életben levő *Mária Terézia*-lovagoknak. Ezt a legnagyobb katonai kitüntetést *Szolferinónál* szerezte, báró *Fejérváryval* együtt.

— **A fiúmei kormányzó lemondása.** Egy közgazdasági lap, állítólag illetékes helyről azt a hírt közli, hogy gróf *Szapáry* László, fiúmei kormányzó lemond állásáról. A kormány már utódja személyében is megállapodott. *Fiúmei* kormányzóvá ugyanis *Hadik-Barkóczy* Endre gróft fogják kinevezni. A gróf természetesen lemond képviselői megbízatásáról, s az így megüresedő kerületet gróf *Wickenburg* Márk kereskedelemügyi államtitkárnak ajánlják fel a választók.

— **A külvárosi utcák világítása.** A szerdai közgyűlés többek között a külvárosi-utcák világításának régen huzódó ügyével is foglalkozott. Az ügyben kiküldött bizottság, mint ismeretes, megmaradt ama régi álláspontja mellett, hogy a város évenként és lámpánként két koronát fizessen a pillangó-lángoknak *Auer*-égőkkel történő kicserélése esetére fenntartás címen, az eddigi gázfogyasztási díj mellett. A gáztársulat öt koronát kért fenntartásért. A tanács mai ülésen tárgyalta ezt az ügyet, s elhatározta, hogy a bizottság javaslatát ajánlja a közgyűlésnek elfogadásra.

— **A Maros hajózási tárgyában** Makón tartott értekezletről még a következőket jelentik: Az értekezleten részt vettek: *Kolozsvári* műszaki tanácsos, a földmívelésügyi miniszter megbízásából, azonkívül *Csanád*, *Arad* és *Torontálmegye*, *Szeged*, *Arad* és *Makó* város kiküldöttei, valamint az aradi főmunkács és a makói m. kir. államépítészeti hivatal vezetői. A értekezleten először *Székely* György, Makó város polgármestere emelt szót s az érdekelt vármegyék és városok nevében köszönetet mondott *Návay* Lajos dr. alispánnak azért az ügybuzgóságért, amelylyel ezt a rendkívül fontos közgazdasági kérdést a megvalósulás felé igyekezik terelni. Hosszas és beható tanácskozás kezdődött meg ezután, amely azzal végződött, hogy *Rónay* Jenő, Torontálmegye volt főispánjának indítványa elfogadtatván, megkeresik a marosmenti városokat: készítsenek kimutatást, minő forgalom várható a Maroson? Ez a statisztika aztán alapja lesz egy memorandumnak, amelyet *Návay* alispán fog elkészíteni s bemutatván egy újból összehívandó értekezletnek, fölterjesztik a földmívelésügyi miniszterhez.

— **Megmentett milliók.** *Zomborból* táviratozák. *Bács* megye árvaszéki ügyeinek rendezését *O-Becse* kivételével, befejezték. A rendezés által 2 millió 100.000 koronát sikerült az érdekelt árváknak megmenteni. A rendezésért *Székely* Kálmán miniszterelnök megleghangu elismerő átiratot intézett *Latinovits* Pál, *Bács-Bodrog* vármegye főispánjának, akinek egyedüli érdeme ez a nevezetes rendezés.

— **Gróf Batthyány Kázmér emlékiratai.** Rendkívül érdekes irodalmi mű kerül nemskára sajtó alá. Az 1848–49-iki daltás idők egyik kimagasló vezéralakjának, gróf *Batthyány* Kázmérnak angol nyelven megírt emlékiratai. Gróf *Batthyány* Kázméról a mai kor gyerme-

kei igen-igen keveset tudnak. Pedig 5 volt talán az, a ki a legnagyobb anyagi áldozatot hozta a hazának és szabadságnak, mert a remuralom zsarnoki kormánya husz millió forint értékű vagyonát zsebelte el. Gróf Batthyány Kázmér már a múlt század negyvenes éveiben élénken szerepelt közéletünkben. Batthyány Kázmér volt a Kossuth Lajos által alapított országos védegylet elnöke, 1847-ben legerélyesebben harcolt a mellett, hogy Kossuth Lajos Pestmegyében követté legyen választva. A magyar kormány Baranyamegye főispánjává és teljhatalmu királybiztossá nevezte ki. Batthyány Kázmér itt ritka erélyével tüntette ki magát. Az április 4-iki függetlenségi nyilatkozat kikiáltása után a Szemere-miniszteriumba mint külügyminiszter lépett be. Ő és Szemere voltak azok, a kik Konstantin nagyhercegnek felajánlották Szent-István koronáját. S ugyan csak ő felelte a visszautasítás után Szemere kérdésére: Hát most már mit csináljunk a koronával? „Törd össze és dobd a Dunába!” Batthyány Kázmér emlékiratainak különösen érdekes része Batthyány Lajos és Kossuth Lajos jellemzése. Az emlékiratokat a magyar írók érdemes nesztora, Tóth Lőrinc rendezte sajtó alá, a ki bevezetésként Batthyány Kázmér életrajzát írja meg.

— **Pankotaiak a pénzügyminiszter előtt.** A pénzügyminiszter tudvalevően elvben elhatározta a *pankotai adóhivatalnak* a járás székhelyére, Világosra leendő áthelyezését. A miniszter a végleges döntés előtt Aradmegye közigazgatási bizottságának véleményét kérte ki. A bizottság többsége, a mint megírtuk, Világos mellett foglalt állást. Mindazonáltal a pankotaiak erős akciót fognak indítani az adóhivatal áthelyezése ellen. A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma Lukács László pénzügyminiszter előtt több pankotai polgárból álló küldöttség tisztelgett, Gherba Gusztáv községi jegyző vezetése alatt. A küldöttség tagjai arra kérték a minisztert, hogy az adóhivatalt ne helyezze át Pankotáról, mert ezzel Pankota forgalmát érzékeny csapás érné. A miniszter biztató válasszal bocsátotta el a küldöttséget.

— **Véres kardpárbaj.** Győrött, a mint lapunknak táviratozzák, ma véres kardpárbaj folyt le Stupell József budapesti hivatalnok és Mexner Károly győri hivatalnok között. A párbajban Mexner sebesült meg, ellenfele kardja arcát megsebesítette és egyik fülét tövig levágta. A párbaj oka családi viszálykodás volt.

— **Viharok.** Már a közeli szomszédból is viharokat jeleznek, csak nálunk késik az elviselhetetlen és káros forróságot felváltó eső. Csongrádról táviratozzák: Hosszu ideig tartó szárazság után itt ma hajnalban nagy égiháború volt záporosóval, mely alatt Kovács István csongrádi gazda tanyáján a cséplőgéppel foglalkozó munkások közé beütött a villám. A munkások közül Megyesi Kristófot a villám agyonütötte, azonban a mellette dolgozó két munkásnak az ijedségen kívül egyéb baja nem lett. Az eső csak rövid ideig tartott. A kukorica és dinnye a szárazság miatt sárgul és sok helyütt el is pusztul.

— **A Szent László király-utca rendezése.** A napokban a közlekedésügyi bizottság foglalkozott ezzel a kérdéssel. A bizottság véleménye szerint az utca a Shone-féle csatornával látandó el és feltöltendő. A közgyűlést előkészítő tanács, mint a mai ülésén elhatározta, az ügyet pártolólagerjeszti a törvényhatósági bizottság elé.

— **Találkozó — ötvennégy év után.** Ötvennégy esztendővel ezelőtt háromszáz nyitrame-

gyei fiu kötött kardot s indult a csatába a magyar szabadságért. Hősi karral osztották a hálalt s félelmet nem ismerő bátorsággal fogadták a gyilkos golyót és dárdát, majd később a láncot. A világosi katasztrófa után felényire olvadt le a nyitrai honvédek száma, a többi jelentelen sírokban pihent a vérrel öntözött csata-tereken. A megmaradtak azután elszenvedték az elnyomatás keserves éveit és hasznos polgárai lettek az újra föltámadt hazának. A délceg ifjakból megrokkant öreg emberek lettek s az idők során egyre-másra tértek örök nyugalomra a nagy idők tanui. Ma már csak nyolcan élnek. Egyikök, Rudnay István divékújfalusi földbirtokos, a ki a szabadságharcban a 10-dik huszárezred katonája volt, nemrég találkozóra hívta össze őket. Az ősz bajtársak közül a házigazda portáján hárman jelentek meg augusztus 3-án: Matolay Adolf aradi nyugalmazott cs. és kir. huszárnagy, a ki negyvennyolcban a nyolcas huszároknál szolgált, Babóthy György nyugalmazott honvédszázados, negyvennyolcban a 16-dik zászlóalj katonája és Koharovszky László földbirtokos, a szabadságharcban a 16-dik zászlóalj vitéze. Elbeszélgettek a zivataros időről — aztán örökre elbúcsúztak egymástól.

— **A panamás kincs kísért.** Mint Szent György napján a mesebeli kincset jelző lidércfény, úgy kísért még most is annak a tűznek a titka, amely az aradi adópénztárból sikkadt el, s amelynek azóta semmi nyoma sincsen. Egy temesvári ujság tegnapi száma ezt a hirt közli:

— **A soborsini 80,000 korona.** A Lippához közel fekvő Soborsin községet nem kis izgalomban tartja még mindig az a hír, hogy nyolcvanezer korona van a községben elásva. Ezt a tekintélyes összeget tudvalevőleg Scheinberger Mór aradi lakos, volt soborsini nagyvendéglős ásta volna el, amit egy odaváló kártyavetőnő ki is olvasott kártyáiból. A babonás paraszt románság hihetetlen nagy izgalomban van s mint most nekünk írják, a lakosság egyre keresi, kutatja a sok pénzt. A szomszédos valemáre korcsmáros fizetett emberekkel is kerestetni a soborsini kincset, a mely azokban csak a mesékben fordul elő: kincs volt, de nincs.

A mire Scheinberger Móríc annyit mondana:

— Ha ez a kártyavetőnő igazán tudná: hol van elásva a kincs, akkor aligha mondaná el két krajcárért, hanem maga kaparná ki a földből. *Bibbi az egész!*

— **Dreyfus Alfréd Belgiumban.** Dreyfus, volt francia tüzérkapitány, akinek az afférje most újból vita tárgyát képezi, ez idő szerint családjával együtt Niemport-Bainsben, Ostende mellett lakik. Dreyfus, bár őt Belgiumban mindenütt rokonszenven fogadják, ezt a remek, de csendes kis tengeri fűrdőt kereste fel, mert lehetőleg kerülni akarja, hogy a nagy közönség kíváncsian megbámulja. Sógora, Hadamard, ki Ostendében nyaral, a szerenszencsétlen kapitányt mindennap meglátogatja. Dreyfus nagyon megöregedett. Egy antwerpeni gyémántkereskedő, ki a Dreyfus-családot Niemportban látta, azt beszéli, hogy soha meghatóbb családi együttélésnek még nem volt szemtanúja. Dreyfust nagyon bántja, hogy rehabilitációját még nem volt képes elérni. Most sorra olvassa a főbb cikkeket, melyeket afférjáról a lapok irtak, de kiszámította, hogy legalább 107 esztendőig kellene élnie, hogy tudomást vehessen mindenről, amit ügyéről a sajtóban és röpiratok alakjában összeírtak.

— **Orvos-választás Világoson.** A Balázs Vilmos dr. halálával megüresedett községi orvosi állásra Tulkán György gyulai magánorvost választották meg, ki azonban leköszönt. Ennél fogva Páris Gábor világosi főszolgabíró új vá-

lasztást tűzött ki e hó 18-ra. Mint tudósítónk írja, nagy pártja van Kocsis Lajos gyantai kör-orvosnak.

— **Leégett faraktár.** Nagy tűzvész volt a napokban Csermőn. Gross Ede fakereskedőnek a csermői vasuti állomás közelében lévő faraktára kigyuladt s rengeteg mennyiségű fa oda-veszett. Az erdőből lehozott összes árukat megemésztette a tűz. A veszedelem keletkezésének oka ismeretlen. A kár, mely 7.00 korona, a Fonciére biztosító intézetet terheli.

— **A galicial arató-sztrájk.** Lembergől táviratozzák: A mezei munkások sztrájkjában nem állott be lényeges változás. Carnitzban a sztrájkolók kövekkel hajgálták meg a munkából hazatérő idegen munkásokat és kettőt megsebesítettek közülök. Tegnap reggel körülbelül száz sarlókkal és kaszákkal fölfegyverzett paraszt csoportosult a falu határán és nem bocsátotta be az idegen munkásokat, azután csapatokban és fenyegetőzve vonult a falu körül és több ablakot betört. A hatóságok katonai segítséget kértek. Bilczewski lemergi róm. kath. érsek a papsághoz körlevelet intézett, a melyben a mezei munkások sztrájkja alkalmából felszólítja a lelkészeket, hogy igyekezzenek a félrevezetett lakosságot megnyugtanni és visszatartani a keresztényekhez nem méltó cselekedetektől, valamint attól, hogy a munkások teljesíthetetlen követeléseket támaszszanak. A lelkészség egyidejűleg törekedik a munkaadókat rávenni, hogy a hol csak lehet, a munkásnépnek méltányos engedményeket tegyen.

— **Megakadályozott párbaj.** Kalber Sándor fővárosi kereskedőnek sok baja volt a neve miatt és ezért megmagyarosította Keresztélyre. A névmagyarosító engedelmet a minap kapta meg s rögtön kicserélte a nevét a Csömöri-uton levő üzletének cégtábláján is. Másnap déltájban egy ismerőse, Legedély Károly mérnök arra ment s látva az új táblát, bekiáltott a boltba:

— Mióta hívják a borjut Keresztélynek?

A kereskedő, akit nevének megváltoztatása után is így gunyoltak, annyira dühbe jött, hogy egy kilós súlyt dobott ki a mérnökre s mellén tánta. Az utóbbi erre berontott a helyiségbe és egyszerre arcul csapta a kereskedőt. A kölcsönös inzultusból lovagias ügy keletkezett. A felek megbízottai pisztolypárbajban állapodtak meg, háromszori golyóváltással. Ma reggel kellett volna megtörténnie a párbajnak a cinkotai erdőben. Csakhogy véletlenül rendőrök jártak arra s idejekorán megakadályozták a készülődő párbajt. Elkobozták a vegyvereket s az ellenfeleket bekísérték Budapestre.

— **Elhunyt apátplébános.** A csanádi egyházmegyének gyásza van. Kruesz Ferenc oravicai apátplébános 74 éves korában hirtelen elhunyt. Krueszben az egyházmegye egyik legnépszerűbb lelkésze szenderült jobblétre, aki különösen Oravicán, ahol tizenhét évig működött, mint plébános, örvendett közszeretetének. A megboldogult Aradon is működött a hatvanas években, mint segédlelkész. A megyés püspök az oravicai plébánia ideiglenes vezetésével Prileszky Tádé odaváló segédlelkészt bízta meg.

— **Az anyagi zavarok áldozata.** Éden Gyula miskolci adóhivatali számtiszt, mint egy sürgöny jelenti, öngyilkosságot követett el. Ma reggel találtak rá szobájában, hol már huszonkilenc óráig feküdt holtan. Mellette hevert revolvere, melylyel föbe lőtte magát. Öngyilkosságának zilált anyagi viszonya volt az oka.

— **Bérleti ügyek a közgyűlésen.** A gazdasági székben elintézték összes földbérleti ügyet a gazdasági szék határozatának partolása mellett terjeszti a tanács a közgyűlés elé.

— **Öngyilkos gazdatiszt.** Lugosról táviratozzák: bukaresti gyorsvonat vezetője ma reggel Lugos előtt a nyílt pályán hirtelen ellengőzt adott és megállította a vonatot. Az oka ennek az volt, hogy a sineken egy ember állott, aki

a vonat közeledése és a vészjel dacára sem akart onnét elmozdulni. A vonat megállott, de az előtte álló embert elütötte, és agyonvázta. A vizsgálat kiderítette, hogy ez illető Fürbach Sándor gazdatiszt és kétségen kívül öngyilkos szándékkal állott a vonat elé.

— A vasuton. Budapest és Bécs között a következő beszélgetés fejlődött ki két utas közt. Az egyik magyar ember volt, a másik idegenből jött s látszott rajta, hogy szívesebben nem beszélgetett volna.

— Szintén Bécsbe tetszik utazni? kérdi a magyar.

— Igen, feleli az idegen.

— Ott is tetszik maradni?

— Nem, Prágába megyek onnan.

— Prágában tetszik maradni?

— Nem, Hamburgba megyek.

— Hamburgban sem tetszik maradni?

— Nem, Amerikába megyek.

— Ahán, már tudom. Sikasztani tetszett?!

— Orvos, aki a betegjére ráfizet. Hogy az angol orvosokat hivatásuk gyakorlásában néha mily kellemetlenek lehetnek, arról egy dr. Lau nevű londoni orvosnak volt bő alkalma meggyőződést szerezni. A nevezett orvos ugyanis éveken át ingyen gyógykezelt egy betegpótló nőt. A beteg, aki rendkívül hisztérikus volt, végül azzal vádolta az orvost, hogy őt morfinistává tette. Be is pörölte és nagy kártérítési összeget követelt. Amit azzal indokolt, hogy a téves kezelés által előidéztet beteges hajlam következtében nem képes kenyerét megkeresni. Az esküdtek két napon át hallgatták a teljesen tarthatatlan vádakat, azután a tárgyalást megszakították azzal a kijelentéssel, hogy bármit is hozzanak meg fel az orvos ellen, a vád alaptalanságáról és az orvos ártatlanságáról már is meggyőződtek. Az orvos vád alól teljesen fölmentve távozott a bíróság épületéből, minthogy azonban a panaszosnő teljesen egyontalan, az orvosnak kell a nem kevesebb mint 15.000 márkára rugó költségeket viselnie. Az orvos nem volt képes ezt az összeget lefizetni és csak kollégái jóvoltából menekülhetett a kényszer-végrehajtás alól.

— Tűz a vonat miatt. Keglevich Gábor gróf medgyes-bodzási birtokán a napokban tűz ütött ki, a mely 44 keresztes búzát hamvasztott el. A vizsgálat kiderítette, hogy a tüzet egy arra elhaladó vonat kéményéből kippant szikra okozta, s e miatt a mozdonyvezető és a vonatvezető ellen megindították a vizsgálatot.

— Magyar név. Adelsohn Löbl aradi illetőségű ugyanottani lakos, ugyszintén kiskoru Jenő fia családi néven „Nemes” re, kiskoru Holdstein Rezső, Mór, Vilmos és Ferenc ujszentannai illetőségű temesvári lakosok családi nevének pedig „Holló” ra kért átnevezését a belügyminiszter megengedte.

— Elpusztult család. Hidegkut községből megrendítő esetet írnak. Ottvay Lajos közviszteleben álló kereskedő még két héttel ez előtt a legnagyobb boldogságban élt a családjával s a szülőknek minden öröme három apró gyermekükben összpontosult. Ezelőtt 12 nappal megbetegedett a 13 éves fiuk kanyaróban, utána harmadnapra a másik két gyermek is s egy hét alatt már mind a három gyermek a temető lakója volt. A temetés után harmadnapra Ottvayné eltűnt hazulról. Mikor a férj észrevette el ünését, keresésére indult s nagysokára meg is találta a temetőben a kis gyermekel sirján átlótt halántékkal. A férj fájdalmát alig lehetett csillapítani s a rokonok intézkedtek a boldogtalan asszony eltemetése iránt. Ottvay ettől kezdve szótlan lett s a rokonok attól tartva, hogy öngyilkos lesz — a mit emlegetett is — testvére, Ottvay Ferenc költözött ottvá, a ki az üzletet vezette. Tegnapelőtt Ottvay, míg testvére az üzletben volt, kiszökött a szobából és a padláson felakasztotta magát. Mire észrevették és feltalálták, már halott volt. A családot ért szerencsétlenség mindenfelé nagy részvétet kelt.

— Katonazene a parkban. Holnap, szombaton este 8 órától 11 óráig a Baross-parki kioszkban katonazene lesz.

— Jubileum. Jaulus és társa budapesti cég mint a Haasenstein és Vogler hirdetési iroda magyarországi vezérképviselője a napokban ünnepi fennállásának huszonötödik évfordulóját; e jeles cég büszkeséggel tekinthet vissza negyedszázados eredményes működésére. Abel József L., ki a cégnek

megalapítása óta vezetője, működésével a közönség bizalmát teljesen megnyerte és mind szélesebb körökben terjesztve a hirdetési üzletet, az általa képviselt világceg hírnevét nemcsak hogy megővta, hanem emelte is. Abel József L. a cég jelenleg egyedüli tulajdonosa általános szeretetnek és becsülésnek örvend úgy a hirdető közönség, mint a zsurnalisztika körében és mindenki bizalommal fordul a vezetése alatt álló intézményhez.

— A ki nem vett még cipőt Porter Vilmos Nagy Áruházában a Szabadságtéren, az forduljon e körhöz bizalommal. Kapott ott valódi kézi gyártmányt, mely a legelőkelőbb műhelyből került ki. Könnyű, formáját nem veszti soha, s alakja a lehető legelegánsabb. Az árak fő ötte jutányosak. Helyi és vidéki rendelések a legnagyobb gyorsasággal eszközöltenek. Városi és megyei telefon szám 324.

Titokzatos gyilkosság.

(Megölte a feleségét.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 8.

Titokzatos, borzalmas eset történt, írják Párisból Saint-Etienneben. Malléne államügyész a múlt vasárnap levelet kapott, amelynek tartalma arra készítette, hogy azonnal két rendőrbizost küldjön ki a levélben foglaltak valóságának kipuhatólására. A levél szövege az volt:

„Igen tisztelt ügyész ur! van szerencsém értesíteni, hogy a Néron-utca 2-dik számú házban dráma játszódott le. A lakásban megtalálják halott feleségemet, engem pedig a Rue de Croix-utca 3-ik számú házában 4-ik számú lakásában, özvegy Veugrand-nénál lelnek föl. Miután három napot töltöttem el egymással, elhatároztuk, hogy meghalunk. Előbb a feleségemet ölöm meg, azután magamat. Nagyon kérem az ügyész urat, ne csapjon nagy zajt a dologból és ne keressen tettest. A tettesek mi magunk vagyunk: egymással akartunk meghalni.

A kétségbeesett Laroye-Salamant házaspár.

U. i. Ezennel végrendeletemet is megírom s úgy rendelkezem, hogy mindazt, amint még fourniols-d'auvergnei (Puy de Dome) birtokomból megmaradt, a saint-étiennei árvagyermeknek adják.

A két rendőrbizost közül az, amelyiket az ügyész özvegy Veugrand-néhoz küldött a Rue de la Cr ix ba, azzal a hirdással tért meg, hogy a megjelölt lakásban lakik ugyan a levélíróval azonos nevű ur, de már két napja nem látta senki. A rendőrbizost a negyedik számú szobába is benyitott, de semmi rendkívülit sem fedezett föl és hirtelnyomát sem lelta a jelzett holttestnek.

Pozitívabb eredménnyel járt a másik rendőrbizost, aki a Néron-utca 2-ik számú házába nézett el. A jelzett lakás ajtaja mindanekelőtt belülről el volt zárva. Egy rendőr létrát tett az ajtó elé s a felülvilágító-ablakon benézett a lakásba. Rögtön egy női holttestet pillantott meg. A rendőrbizost erre feltörte az ajtót és benyomult a lakásba. A szomszédok szerint a halott Laroyené; hanyatt feküdt a padlón és kötél volt a nyakára hurkolva; a kötél vége a vaságyhoz volt kötve. A szerény butorzatú szobában nyoma sem látszott se küzdelmeknek, se rendetlenségnek. Az ügyész két törvényszéki orvossal apróra megvizsgálta a lakást és jegyzőkönyvet vett föl.

A flókokban több levélre akadtak, amelyeket ugyanaz a kéz írhatott, aki az ügyésznek címzett levelet; kétségtelennek látszott, hogy Laroye, a férj, írta az ügyésznek a levelet. Az orvosok azközben megvizsgálták a holttestet és kijelentették, hogy az áldozatot álmlában lepték meg s úgy fojtották meg. A halál két nappal ezelőtt következett be.

A gyilkos azután kiemelte a tetemet az ágyból s a padlón terítette végig; a nyakára

kötetet hurkolt, amelynek végét az ágy fejéhez kötözte, hogy olyan színe legyen a dolognak, mintha a boldogtalan asszony öngyilkosságot követett volna el. Megtalálták azonban a lakásban Laroye-nak az arcképét s ennek segítségével nyomoz most a rendőrség, de eredményre jutni mindaddig nem tudott. A vizsgálat csak annyit derített ki, hogy Laroye valóban készült a feleségétől. Hogy azonban a gyilkosság oka mi lehetett, senki sem tudja. A meggyilkolt nő 32 éves volt.

NAPIREND.

Augusztus 9. Szombat. Róm. kath. naptár: Rómán vértanú. — Protestáns naptár: Rómán vértanú. — Izraelita naptár: Sabbat, Debarim. — Görög-keleti naptár (július 27.): Pantelem. — A nap két 4 óra 33 perckor, nyugszik 7 óra 4 perckor. — A hold két 11 óra — perckor, nyugszik 9 óra 37 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjelölés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, zivatarok.

Augusztus 9. Kórosválasztás Gyulavarsándon.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Sötét képek. A budapesti kereskedelmi és iparkamara vaskos, figyelemreméltó kötetet adott ki. A címe: kereskedelmünk és iparunk az 1901. évben. Valóságos vádirat ez a könyv közviszonyaink és közhatóságaink ellen. Sötét képek vonulnak fel előttünk gazdasági erőnk hanyatlásáról; a depresszió 1901-ben még növekedett s nem látható be, mikor áll meg romboló folyamata. Ebben a rossz helyzetben, a mely az általános világhelyzetből támadt, a mi gyógyulásunkat megakasztja egy külső és egy belső ellenség.

A külső ellenség Ausztria, amely minden veszteségért, mely a vámkülföldön éri, nálunk keres kárpótlást és fokozott súlytal nehezedik a neki mindenkor nyitvaálló magyar piacra, óriási versenyével mindent elnyomván. A belső ellenség a kereskedelem és iparellenés áramlatok, melyek a kereskedelem korlátozásával, megrendszabályozásával és a szövetekezeti agitációval erős sebeket ütnek a magyar ipar és kereskedelem testén. Ezeket a szövetekezeti az állam kivételes kedvezményben részesítet, a hatósági protekcionizmus pedig a kis kereskedelem és kisipar nyakára növeszti őket. És bárha szövetekezeti törvény ellenére nyílt boltot tartanak, eddig sohasem rendszabályoztak meg egyet sem. Az agrárius körök nagy egyetértésével szemben a kereskedelmi és ipari világ erői szét vannak forgácsolva, ami megakadályozza, hogy támadói ellen hathatósan védekezhessenek.

Ilyen viszonyok között rendkívül súlyos hatása volt az 1901-iki rossz gabonaratásnak, amely még az 1900-ikénál is rosszabb volt s Magyarország főfogyasztójának, a mezőgazdák-nak vásárlóképeségét tette tönkre, kivitelünket milliókkal gyengítette, behozatalunkat pedig lényegesen megnövelte.

A kiegyezési politika hibái súlyosan sujtották malomiparunkat, az osztrák konkurrencia petroleumiparunkat, válságba jutott vas- és gépiparunk, amelynek még az állam is versenyt támaszt saját üzemeivel. Így aztán nem csoda, ha külkereskedelmi mérlegünk, mely 1900-ban 217 millió aktív fölösleggel zárult, 1901-ben pedig ehhez képest 971 millió koronával rosszabbodott.

A sötét képek közé csak államhitelünk erősödése, a valutarendezés haladása, a csőd és fizetéseképtelenségi esetek csökkenése, vagy legalább is nem-szaporodása, pénzintézetünk kedvező állása, közlekedésügyünk, kivált vasutaink fejlődése visz néhány megnyugtatóbb momentumot. De a már felsorolt bajok, hibák és mulasztások mellett itt van minden bajkforrása: az Ausztriával való kiegyezési harc és ennek kapcsán az osztrák ipar rendkívül fokozott versenye, amely az áruforgalmi statisztikában hatodfél millió koronányi passzívumot produkált Magyarországnak hátrányára.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Száraz meleg időjárásunk ismét kétségbe-
ejtő mérveket ölt, — ezt bizonyítja legjobban,
hogy a buza ára naponként 10—15 fillérrel
emelkedik, noha a lisztkereslet szünetel.

Ugy mezei, mint kerti hüvelyes vetemé-
nyeink silylik ezt a meleg időt és a gazda
nem tud védekezni a meleg ellen, pusztulását
láthatja már kenyeret adó vagyonának.

A hetivásárok mind nagyobb mérveket öl-
tenek és ma már 1000 métermázsára tehető a
behozott buzamennyiség, míg 3—400 méter-
mázsá rosz és egyéb gabbanem jobb vételkedv
mellett került forgalomba.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm suly-
egységet véve alapszámításnak, korona ér-
tékben:

Uj-buza I-ső minőségű 6.20—6.40.

Uj-buza közép 5.90—6.10.

O-tengeri 4.70—4.80.

Uj-rozs 5.00—5.20.

Uj-árpa 4.80—4.90.

Uj-zab 4.50—4.70.

Az irányzat kellemesebb.

— Vásár Világoson. E hó 16. és 17-én tart-
ják meg Világoson az országos vásárt sertés
felhajtással. Mint tudósítónk írja, a vásár ked-
vező idő esetén látogatottnak ígérkezik.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 8.

Delitőzsde. Buzakínlatat mérsékelt, a vételkedv javult.
Szállard irányzat mellett 20.000 métermázsá került forga-
lomba, közben drágább árakon. Egyéb gabonaművek kö-
zül rosz és zab 10 fillérrel drágább. Időjárás szép, meleg.

Zárulat 12 órakor:

Buza októberre	6.71—6.72
Buza 1903. áprillisa	7.05—7.06
Rozs októberre	5.75—5.77
Rozs 1903. áprillisa	6.04—6.05
Zab októberre	5.43—5.44
Zab 1903. áprillisa	5.67—5.68
Tengeri augusztusra	4.96—4.97
Tengeri 1903. májusra	5.18—5.19
Repce augusztusra	10.40—10.50

Zárulat 5 órakor:

Buza októberre	6.70—6.71
Buza 1903. áprillisa	7.05—7.06
Rozs októberre	5.79—5.80
Rozs 1903. áprillisa	6.05—6.06
Zab októberre	5.41—5.42
Zab 1903. áprillisa	5.65—5.66
Tengeri augusztusra	4.96—4.97
Tengeri 1903. májusra	5.13—5.14
Repce augusztusra	10.30—10.40

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	688.25
Magyar hitelrészvény	733.—
Lezámitolóbank részvény	468.50
Rima-Murányi vasúti részvény	501.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	713.75
Közuti vasút	638.50
Városi villamos vasút részvény	331.—

Szeszüzlet.

— Augusztus 8. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115
korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban
118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100
liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított mosók 12.80—13.— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 8. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo-
grammon felüli sulyban 102—4 fillérig, öreg közép páron-
ként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal
nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 112—4
fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm suly-
ban 110—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilo-
grammig terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli
sulyban 112—4 fillérig, közép páronként 240—260 kilo-
gramm sulyban 110—2 fillérig, könnyű páronként 240 ki-
logrammig terjedő sulyban 106—8 fillérig.

Szállítási szám. Augusztus hó 5. napján volt készlet
45,177 darab, augusztus hó 6. napján felhajtott 625
darab, augusztus hó 6. napján elszállított 414 darab,
augusztus hó 7. napján maradt készlet 45,388 darab. —
Uzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, augusztus 8.

Magyar aranyárjádék 4%	121.—
Magyar koronajárjádék 4%	97.85
Magyar arany 4 1/2 %	119.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.—
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.80
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeménysorsjegy kölcsön	204.—
Tiszaszállózási és szegedi kölcsön	162.50
Osztrák papírrjádék	101.50
Osztrák járadék ezüst	101.50
Osztrák járadék arany	121.50
Koronajárjádék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	732.50
Osztrák hitelbankrészvény	688.—
Osztrák-magyar államvasút	713.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.07
London	239.70
Páris	95.20

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angel regény. —

Írta: HARRY I. D.

[46]

(Folytatás.)

TIZENHADIK FEJEZET.

A gyógyszerész a mérge kiszolgáltatásánál
egészen előírás szerint járt el; Ray nevét, la-
kás címét és a kiszolgáltatás napját beírta egy
nagy könybe, az üvegre pedig kis papírlapot
ragasztott, melyen egy halálfej volt s nagy ol-
vasható betűkkel ez a felírás: „mérge”. Bizto-
sította Rayt, hogy a kutya nyomban meg fog
döglenni. Midőn elhagyta a gyógyszerteret, Ray
egy kis kocsi talákozott, melyben két ur
ült egymással szemben; egy idősebb emberrel-
beszélgettek, a ki a kocsi mellett állt s Ray
éppen e szavakat hallotta:

— Holnap fájdalom lehetetlen, Brozon, mert
ugy beszélünk össze, hogy a Qusisiana villát
látogatjuk meg. De ha nincs ellenedre, holnap-
után meglátogatunk.

Az öreg ur bólintott a fejével, míg Ray
mintegy kövé meredve bámult a kocsi után,
micsoda végzetes véletlenség hozta Digbyt és a
O Brient, kiket, mint a Szirén — hajóról va-
ló utitársait, Ray azonnal felismert, Meritonba?
S ha holnap ellátogatnak a villába, szinte le-
hetetlen, hogy fel ne ismerjék őt és Názarénát
s ne üdvözlőjék, mint volt utitársukat, amivel
aztán rögtön elárulják a féltve őrzött titkot!
Ray a bosszúságok és kellemetlenségek véghe-
tetlen sorát látta felmerülni maga előtt s tuda-
tára ébredt annak, hogy semmiféle óvatosság-
gal nem lesz képes arra, hogy szerelme tár-
gyát megmentse a gyanúsítástól vagy még rossz-
szabttól is!

Mindenesetre meg kellett kísérelnie, hogy
Názarénát azonnal, haladéktalanul lássa; elő-
kellett készítenie a két volt utitársukkal való
találkozásra s megbeszélni vele, hogy mit le-
hetne tenni a felfedeztetés megakadályozására.
E gondolatok egy pillanatra még Pontót is el-
feledtették Rayvel s mivel Názarénát nem ta-
lálta sem a társalgóban, sem az olvasóterem-
ben, az előcsarnok másik szájnyába ment, a
honnán az ebédő s a dolgozószoba nyíltak. Ez
utóbbiban találta együtt Percivalné, Kittyt és
Heiént; midőn belépett, anyja élénken kér-
dezte:

— Nos Ray, mi történt?

Ray az első pillanathban nem tudta, hogy
mire vonatkozik ez a kérdés, csak akkor ju-
tott eszébe szegény kutyája, mikor Percivalné
hozzátette:

— Megnéztee Pontót még egyszer?

Mielőtt azonban felelhetett volna, Kitty si-
etve közbeszólt:

— Oh Ray, Pontó most egészen nyugodtan
fekszik, bizonyosan nincsenek fájdalmai, ne
mérgezd meg, kérlek.

— Mégnéztek? — kérdezte Ray gyorsan.
— Igen, Helén s én éppen most voltunk
ott; egészen csendben feküdt, úgy látszik, el-
aludt.

— Senki sem fog nálam jobban örülni, ha
nem kell mérget adnom, fájdalmai megszün-

tetésére, — felelt Ray komolyan. — Borzasztó
gondolat volt rám nézve, hogy szegény Pon-
tót magamnak keljen megölni. Mindjárt utá-
na nézek . . . a viszontlátásra.

Azon az üveggel fedett verandán, melyről
egy ajtón át az istállókhöz és gazdasági épü-
letekhez lehetett jutni, együtt ültek Fitzalla-
nék, lady May és Bertram ur, a szőkökut kö-
rül. Ray odament hozzájuk és lady May és Fit-
zallan közt megállva, felelt Pontó után való
résztevéző kérdézősködésükre. Lady May felkelt,
hogy komornájának valami rendeletet adjon ki,
mivel pedig Fitzallan s Bertram élénk vitába
merültek egy geometriai ábráról, melyet bot-
tal rajzoltak be a homokba, Raynak al-
kalma nyílt, hogy suttogva szóljon a Názaré-
nához:

— Beszélnem kell önnel, amint csak lehet
. . . fontos dologról van szó.

Názaréna egy mozdulattal sem mutatta,
hogy megértette Ray szavait, hanem azért le-
ejtette kis kezimunka ollóját s mikor egyidejű-
leg nyultak utána, susogva szólt:

— Később, a narancsosban.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felől indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felől:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.50
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnáról délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felől:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felől:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felől:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és
vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról
egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NYILTTÉR.*

Utolsó előtti katonazenestély
a Baross-kioszkban.

Ma szombaton, f. hó 9-én
este 8 órától kezdve

a Baross-Kioszkban
NAGY
katonai-hangverseny

tartatik válogatott műsorral.

Belépti-díj személyenként 30 fillér.

Kezdeté este 8 órakor.

Számos látogatást kér

teljes tisztelettel:

Nagy Lajos,

1902

bérlet.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

124177—1902. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

Állomáson	1. évi augusztus hó
Fiume	22-én d. e. 9 óra
Kis-Czell	25-én d. e. 9 óra
Bpest keleti	28-án d. e. 9 óra

Budapest, 1902. évi augusztus havában.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

17466—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Nagyszében állomáson lévő ályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1903. évi január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi december hó 31-ig.

A bérleti helyiségek a következők: a vendéglős magánlakásul 8 szoba és egy cselédszoba, továbbá az I—II. oszt. étterem, főzőkonyha, tálaló helyiség, éléskamra, valamint e helyiségekhez tartozó folyosó, pincze, padlás, és jégverem. — A III. oszt. váró- és étteremben csak az ételek és italok előrusítása engedtetik meg, s ezen közös célra szolgáló helyiség fűtése és világítására a vendéglősnek évenként 149 m³ tűzifa, vagy ezzel egyenértékű kőszén és 207 kg. kőolaj fog kiszolgáltatni, míg a többi helyiségek fűtése és világítására a szükséges anyagok önköltségi áron fognak a vendéglősnek kiszolgáltatni.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről felteleztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1. koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a nagyszébeni pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt, ajánlatok lepecsételve 1902. évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtan-dók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz kétszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. évi július hó 12.

Az üzletvezetőség.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendes használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 85 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

4398—1902. sz.

Világosi járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

A világosi községi orvosi állás — mely 1000 korona évi fizetéssel van javadalmazva — lemondás folytán megüresedvén, annak betöltésére pályázatot nyitok.

Felhívom ennél fogva mindazon orvostudor urakat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1876. évi XIV. t.-cz. 48. §. előirt minősítettségüket igazoló, valamint eddigi működésüket tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. hó 16-án délután 6 óráig nyújtsák be.

Választási határnapul 1902. évi augusztus hó 18-án d. u. 4 órát Világos község-házánál ezennel kitűzöm.

A megválasztandó orvos állását azonnal köteles elfoglalni s a román és német nyelvben jártasak előnyben részesülnek. Világos, 1902. évi augusztus hó 5-én.

Páris Gábor,

főszolgabíró.

1385

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörcs, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arczbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrrázkákat és az arcznak bájt és üdöséget kölcsönöz.

Kis tégli 1 korona. — Nagy tégli 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessencia biztos szor hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkezdveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

421

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszer-tárában M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek és Welsz gyógyszer-kereskedőknél.

12891. sz. 1902.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Jakobi

országos vásár

f. évi augusztus hó 14-től bezárólag augusztus hó 18-ig

fog megtartatni.

Augusztus 14. (csütörtök) 5 óra reggel előtt az állat felhajtása tilos!

Temesvárott, 1902. évi július hó 25-én.

A városi főkapitányságtól.

Bandi Rezső,

főkapitány.

1329

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár. Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi- és iparvásár.

A magy. kir. államv. igazgatósága.

68962—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak menetjegy-nyomdájában, illetve műhelyeiben 1903. évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges festett, hasított birkabőrök, alátét bőrkarikák, bőrpórtárcsák, valamint a Westinghouse-félek tömítéséhez való bőrtárcsák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi haza kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 78. sz. II. em. 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előirt módon kiállított, ivenkint egy koronás m. kir. ok a 60 filléres okmánybéllyel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben folyó évi augusztus hó 12-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók vagy posta útján oda küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el: „Ajánlat 68962—902. számhoz.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 5 százaléka legkésőbbben folyó évi augusztus hó 11-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előirt módon tétetnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtanak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. év július hó.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Apró hirdetések

Keresek megvételre

Egy használt négykerekű, egy pórnához való csinos kis kocsit. Ajánlatokat kérek „Bársony” postrestante Pankota cím alá. 1888

Jódaai gyakornok,

ki kereskedelmi iskolát végzett és a magyar és német nyelvben jár-tas, fizetéssel **felvétetik**

J. Deutsch Mór-nál,

az Első magyar részvénytársaság főraktárában, Aradon. 1891

Arad és környékére

ügyes

1876

képviselő

kerestetik

megfelelő jutalék ellenében.

Nyitott üzlettel bíró rövid-áru-, rőfös- vagy divatkereskedők előnyben részesíttetnek

Német nyelvű ajánlatok „Kunst-färberei und Chemische Waschanstalt Sigmund Fluss” címre Brünn Zeile No. 38. kéretnek.

Udvari lakás kiadó.

Bővebbet

1846

Bing Edénél,

József főherceg-ut 5. sz. alatt.

Jó és biztos jövő

egy

férfiszabónak.

Egy jó menő férfi szabó-üzlet **finom és intelligens vevőkörrel**, 6000 koronás áruházzal egy kisebb magyar **megyei székvárosban** azonnal eladó.

2000—3000 korona készpénz kívántatnék. Ajánlatok „férfi szabó üzlet” jelige alatt f. hó 12-ig e lap kiadóhivatalához címezendők. 1886

Franzensbad

a világ legelső

Moorfürdője.

A legerősebb vasasforrásokkal, tiszta Glaubersóvízzel és litionsavakkal, valamint a leg-gazdagabb tartalmu vasas gyógy-moorral és szénsavas forrásokkal megáldva.

Van négy nagy fürdőháza, melyek a legmodernebb igények szerint épültek, ahol aczélfürdők, szénsavfürdők és a leghatásosabb gyógyerejű moorfürdők, továbbá gőz, villamfeny, hidegvizkúra, massage stb. állanak a közön-ség rendelkezésére.

Fényes szállodák és magán-házak, elegáns parkok és erdő-ségek, színház, sport és minden-nemű szórakozó helyek.

A fürdőt javasolják: vérsze-génység, sárgaság, emésztési za-varok, skrophula, krónikus gyomor és bélkatarrhus, bronchi alkatarrhus, hólyaghurut, szék-dugulás, krónikus idegbajok, ideggyöngöség, hypochondria, hysteria, reuma, csusz, izzadmá-nyok, női bajok, magtalanság és szervi gyöngöség ellen.

A szénsavas aczélfürdőket kitűnő sikerrel használják a szív-bajosok.

— Prospektus ingyen. — Mindennemű fölvilágosítást a pol-gármesteri hivatal ad, mint für-dőigazgatóság.

Egy teljesen jártas

jegyzői írnok,

havi 50 korona fizetés és el-látás mellett

alkalmazást nyerhet.

Kurtieson, 1902. évi augusz-tus hó 4-én.

Szerény Sándor,
jegyző.

1371

TELEFON +39

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

42

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban megvételnek, vagy be-cseréltetnek.

ALAPITTATOTT 1876.

BERÁN ANTAL ÉS FIA

kárpitos és disztő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasdy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden stylben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papir nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű

a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve. Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matracs raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti disz és disztési zászlók gyár-tási terme, ünnepélyek és termék disztési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.

955

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.